

*** Fællesskabets årti ***
Politik-udviklings-seminar den 22. januar
Glimt fra Hallingelille
Karmakanonen til COP16
2 nye sekretærer i LØS - fra Svanholm og Dyssekilde
Solceller som hver mands eje
Samfundsorienteret bankvirksomhed
Økosamfund og omstillingsbevægelsen
Pres på Christiania og Thylejren den kommende tid

LØSNET

Er medlemsblad for medlemmerne i Landsforeningen for ØkoSamfund, der er en forening for sociale, økologiske og åndelige fællesskaber i byer og på land, samt alle der arbejder for en bæredygtig udvikling. LØSNET udkommer normalt 4 gange årligt: Marts, juni, september og december. Deadline d. 15 i måneden før. Nogle gange er der et dobbeltnummer med en anden deadline. Indholdet i de enkelte artikler udtrykker ikke nødvendigvis foreningens holdning.

Annoncer:

1/8 side 250 kr. (temanr. 500 kr.)
1/4 side 500 kr. (temanr. 1000 kr.)
1/2 side 1000 kr. (temanr. 2000 kr.)
1/1 side 2000 kr. (temanr. 4000 kr.)
Rabat ved ét års annoncer: 25%
1 side måler 17,5 x 26,5 cm (eller til kant)
Henv. sekretariatet.

Redaktionen på dette nummer: Thorkild Ljørring Pedersen

Layout og DTP: Troels Dilling-Hansen

Omslag:

Forside: Udsigt ud over langdalen i Bjedstrup Foto: Troels Dilling-Hansen

Bagside: Herman Scheer og Preben Maegaard på Folkecenteret. Foto: Nordisk Folkecenter

Kalenderside: Solnedgang i Mullerup, Foto: Troels Dilling-Hansen

Trykt på FSC certificeret papir af:

Special-Trykkeriet Viborg a/s

Tlf.: 8662 4033

Indlæg, arkiveret som tekst- eller word-filer sendes til bladgruppen (Husk billeder)

Christina Adler Jensen (DJ)

PR / Storkollektivet Svanholm,

Svanholm Alle 2, 4050 Skibby,

Tlf: 4756 5598 / 4231 1536

E-mail: blad@losnet.dk.

Hjemmeside: www.losnet.dk

Deadline for nr 67 er 15. februar

LØS er i år 2010 støttet af Kulturministeriets Tips og Lottomidler samt af Gaia Trust.

Formand:

Ditlev Nissen

Involvering Nu,

Amagergade 1 D, st., 1423 k.,

Tlf: 2213 6020

ditlev@involvering.nu

www.involvering.nu

Medlemskab pr år i 2010 :

* Enkeltperson: 220 kr.

* Enkeltpersoner bosat i fællesskaber: 110 kr.

* Fællesskaber og organisationer:

Op til 20 deltagere: 550 kr.

Mellem 20 og 50 deltagere: 880 kr.

Over 50 deltagere: 1320 kr.

* Virksomheder i fællesskaber: 275 kr.

* Ekstra blade koster 110 kr

Medlemskab løber til det opsiges.

Giro: 596-6752

Bank: 8401-1007584

ISSN 1395-1270

Foreningen er stiftet 7 marts 1993 og blandt medlemmerne er følgende:

Bofællesskaber mv.:

Andelsforeningen Baungården, Vejle
Andelsforeningen Friland, Feldballe
Andelssamfundet i Hjortshøj, Hjortshøj
Andelsforeningen Kirkebakken 80, Beder
Andelsforeningen Møllegården, Silkeborg
Bjergager Solby, Odense
Christiania, København
Den Selvforsynende Landsby, Sydfyn
Det ny samfund, Thylejren, Thy
Duemosegård, Birkerød/Farum
Fri & Fro, Odsherred
Fjordvang, Snedsted i Thy
Kragebjerg Levefællesskab, Nyrup
Hallingelille, Valsømagle
Hertha Levefællesskab, Herskind
Hesbjerg, Blommenslyst
Kirstinelund, Bjedstrup, Skanderborg
Købmandsgården, Brovst
Munksøgård, Roskilde
Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi, Hurup, Thy
Solheimar, Island
Svanholm, Skibby
Tornbjerggård, Hundslund
Tigerens Rede, Gedved
Udgården, Lading
Økosamfundet Dyssekilde, Torup

Fællesskaber under etablering:

BØB, Bæredygtigt Økologisk Bofællesskab, Valby

Foreninger:

Gaia Trust, Birkerød/Farum
Klodshanskaravanen, Danmark
NABU - Norske Arkitekters Landsforbund
Vester Gror, København V

Virksomheder:

Andelskassen JAK, Slagelse
Bjørnbo ThermoCell Træfiber, Bryrup
Brugzen, Bjedstrup
BygLos, Munksøgård
Den Grønne Genbrugshal, Christiania
Den Økologiske Have, Odder
Den Økologiske Landbrugsskole, Kalø
Egen Vinding og Datter APS, Ringsted
Fornyset Energi, Stenlille
Involvering Nu, Christianshavn
Jytte Abildstrøms teater, Ridder-
salen, Frederiksberg C
Kilian Water, Vrads
Merkur, Den almennyttige andels-
kasse, Ålborg
Råd og Dåd Butikken, Brovst

Indhold

- Side 3 Leder – af Thorkild Ljørring Pedersen og Troels Dilling-Hansen
- Side 4 Fællesskabets årti af Ditlev Nissen
- Side 6 LØS, visioner og håb for fremtiden af Lena Bach Dalgaard
- Side 8 Økosamfund og omstillingsbevægelsen af Esben Schultz og Mira Illeris
- Side 10 Glimt fra hverdagen i et økosamfund af Susanna Maxen, Hallingelille
- Side 12 Samfundsorienteret bankvirksomhed af Lars Perhson
- Side 14 Der er fremtid i uddannelse, af Ditlev Nissen
- Side 16 Nyt fra bestyrelsen - de nye sekretærer af LØS-bestyrelsen
- Side 18 Politik-udviklings-seminar af LØS-bestyrelsen
- Side 20 Solceller som hver mands eje af Jane Kruse
- Side 22 Begejstring, krise og begejstring igen af Frands Frydendal
- Side 24 Christiania og Thylejren under pres de kommende måneder af Troels Dilling-Hansen
- Side 26 Anmeldelse af bogen "Mit liv i Thylejren" af Troels Dilling-Hansen og Michael Perlmutter
- Side 27 Dansk Cykelkultur til COP16 af Karmakanonen
- Side 28 Academic turns city into a social experiment af Maria Cristina Caballero, hentet fra nettet
- Side 32 Nyt fra GEN-Europe af Troels Dilling-Hansen - klip fra sidste referat
- Side 34 Annoncer: Merkur, bofællesskab og nyt netværk
- Side 35 Kalender

Leder - Indre og ydre bæredygtighed

Af Thorkild Ljørring Pedersen og Troels Dilling-Hansen

Med dette sidste nummer af LØS-NET vil jeg gerne fra bestyrelsen sige tak for i år med

en glædelig jul og et godt nytår

Det blev besluttet på generalforsamlingen at LØS i højere grad fremover er medlemmernes organisation, hvilket har medført en række beslutninger i bestyrelsen. En af disse er at bestyrelsen tager på rundtur til fællesskaberne til næste år.

Idensammenhæng efterlyses fællesskaber der vil være vært i forbindelse med opstart af **uddannelse i økofællesskab** eller som den betegnes EDE "Ecovillage Design Education".

Vi tror på, at der her vil kunne skabes et godt grundlag for

at dele og formidle viden og erfaring udefra med den der findes i vores fællesskaber og således sikre et stærkere fundament for bevægelsen fremover.

Allerede i januar inviteres medlemmerne til at deltage i et udviklingsseminar der skal hjælpe os med at definere hvilke områder vi vil prioritere i vores politiske arbejde. Jeg tror på at økofællesskaberne kan blive levende eksempler på boformer som flere og flere danskere vil vælge nu når der bliver skruet ned for olien og hjertevarmen i vækstsamfundets efterår og vinter.

Og med blikket vendt mod det sjællandske glæder jeg mig meget til samarbejdet med vores nye sekretariatsleder, Christina på Svanholm og bogholder, Tina fra Dyssekilde.

Til slut skal der skal lyde en stor tak til Troels for hans mangeårige og utrættelige virke for LØSNET-bladet som jeg har også har fået ind af døren igennem de mange år jeg var i Landdistrikternes Fællesråd. Det

var LØS-folkene der kom som inspiratorer i Landdistrikternes Fællesråd når øjnene skulle rettes frem imod nye horisonter. Derfor er det en stor fornøjelse for mig at deltage i LØS bestyrelse og jeg glæder mig til at møde jer derude.

Med varme hilsener
Thorkild

Det var koldt men godt til klimademonstrationen den 4. december 2010, Foto: Nils Vest

Sidste år netop i dag den 5. december, hvor jeg færdiggør LØSnet begynde vores klimabundmøde på Christiania og på Vartorv. Vi forsøgte at holde varmen, ligesom nu. I fremtiden behøver vi måske ikke frygte kulden så meget, men netop vores ærinde på mødet – varmen.

Siden 1990 er den globale temperatur steget med 1/2 grad, og vi kan forvente yderligere 1/2 grad inden 2020. Jeg tror, ikke vi ved hvad vi har med at gøre – alverdens modeller prøver at gætte sig frem, uden dog at kunne sige andet med sikkerhed end at det bliver varmere og isen vil smelte.

Det er foruroligende at risikoen ikke er gået op for verdens politikere. Men det er jo også en meget stor skude som skal ændre afgørende kurs. På trods af vage enigheder på COP-møderne, fører de nye I-lande Kina, Indien, Brasilien sig selvsikkert frem på den økologiske front, hvilket klart gør dem til fremtidens håb.

I det følgeskab kan økosamfundsbevægelsen blive en inspirator på meget mere end økologi. LØS prøver med de nye indspark fra den meget aktive bestyrelse at få flere i tale, både internt i foreningen og eksternt i alle de heldigvis mange sammenhænge, vi er aktive i. Det haster med nye impulser, og vi har alle en rolle at spille for at ændre klodens tilstand henimod bæredygtighed

- dels den mere udadrettede i forhold til naturen - og dels indtil i forhold til vores indre natur, og det er mit håb at LØS - i det næste årti, som bliver kaldt fællesskabets årti, kan løfte de 2 sider sammen og vise ud til en bredere offentlighed, at fællesskab og bæredygtighed er følelser såvel som fysiske realiteter. Når væren og gøren på den måde smelter sammen, så opstår bære-

dygtighed på et meget dybt plan.

Bladet er stort denne gang med mange politiske dagsordener og håb, og det ligger jo lige for i forhold til politikudviklings-seminaret, som LØS afholder den 22. januar på Kragebjerg. Så mød op og giv dit besyv med om hvordan LØS politisk skal bevæge sig nye veje.

Løsnet er oppe på nr. 66, og Allan Elm og jeg startede med nr. 18, det gir 49, og det er mit sidste layout. Jeg troede jeg ville ændre stilen her i sidste blad, men jeg er nok groet fast i formen, så de nye impulser får vores nye redaktør, Christina lov til at lege med. Og stort tillykke med valget af de to første kvindelige sekretærer i LØS's historie – jeg er sikker på at det vil blive en stærk akse mellem Svanholm og Dyssekilde.

Glædelig jul - og på mange mange måder – et rigtig godt nyt-LØS-år. Og så husk lige det der kontingent!!!!

Også med varme hilsener
Troels

Fællesskabets Årti

Af Ditlev Nissen, Formand for LØS

LØS står med ny bestyrelse, nyt sekretariat og nye udfordringer. Bestyrelsen er i gang med at opgraderer foreningen til at blive en (forhåbentlig) solid medspiller i omstillingen af Danmark. Skal det blive til noget, skal økosamfundene spille med. Derfor går bestyrelsen til foråret på banen med STORE ØRER og lille mund.

Her kommer vi fra

I 90'erne bed økosamfundstanken sig fast med 16 etablerede fællesskaber. Den Grønne Fond gjorde det muligt at ansætte to sekretærer. Blandt meget andet udgav vi tre bøger, holdt et hav af seminarer og sammen med Gaia Trust og fem ministerier udskrev LØS konkurrencen "Det 21. århundredes bæredygtige bosætning".

00'erne var op- og nedture. De gamle fællesskaber konsoliderede sig og 8 nye kom til. VKO regeringens politik hev tæppet væk under de grønne organisationer. I LØS måtte bestyrelsen overtage de mange opgaver som sekretærene hidtil havde udført. Vinden gik ud af sejlene og flere gange overvejede den gamle bestyrelsen at nedlægge foreningen. Men drømmene var for stærke.

"Der sker det, at vi går fra bundne fællesskaber, hvor du er meget sammen med dem, du skal være sammen med for at overleve. Det er bundet op på din sociale klasse og baggrund. Nu er vi på vej mod frie fællesskaber. Her handler det om lyst, interesse, initiativ og ikke mindst om tillid.

I fællesskaberne kan vi udleve vores behov, lyster og interesser og samtidig, som gruppe, skabe en attraktiv virkelighed for de mange. Vores største udfordring bliver dermed ikke kun, at finde et meningsfuldt livsmål for os selv. Det bliver derimod at blive bevist om, hvilken udvikling vi vil tage ansvar for. Emilia van Hauen kalder den ny livsform for "co-creation", fordi værdien er at skabe noget i fællesskab med andre.

Sociolog Emilia van Hauen i bogen "Farvel til egofesten".

Ved indgangen til 10'erne står vi med en succeshistorie. Global Ecovillage Network (GEN) står fadder til Ecovillage Design Education, en uddannelse der anbefales af FN. På linje med økosamfund rundt i verden viste en undersøgelse i 2009, at Munksøgård, Svanholm og Hjortshøj har et CO² udslip der er 60 % lavere end det danske gennemsnit. LØS

er det største nationale netværk i verden og vi har en bestyrelse – og et nyt sekretariat – der har lyst til at gøre en forskel. Det er et godt afsæt for et årti der just er begyndt.

Vi har tiden med os

LØS' fornyelse tager afsæt i succesen fra den første epoke. Sammen med det nye sekretariat er det bestyrelsens opgave, at løfte LØS ind i 10'erne – årtiet der af trendforskere verden over spås til at blive fællesskabets årti. Som Christina, LØS nye sekretær, skriver i sin præsentation: "Vi har tiden med os". Hvis I medlemmer også er med, bliver det gode år for vores bevægelse!

Det er bestyrelsens ambition, at LØS skal ændres fra at være bestyrelsens til at være medlemmernes forening. Fornyelsen udspilles i et samspil mellem LØS mange traditioner, behovet for fornyelse og vores medlemskab af den globale økosamfundsbevægelse (GEN). I denne proces får Christina en central rolle: LØS-NET og hjemmeside skal opdateres og vi får et elektronisk nyhedsbrev. Uden jeres historier og erfaringer bliver fornyelsen en tynd kop te.

Den nye tidsånd bliver præget af afstanden til 0'erne grådighed og selvdyrkelse. Vi vil sætte samværet med vore nære venner og familie i centrum. Det bliver indholdet i samværet frem for iscenesættelse af serveringen, bordet og det nye køkken, der bliver det vigtige, og rigtigt meget tid vil blive brugt på at tale sammen frem for at vise frem.

Marianne Levinsen, cand.scient.pol., fremtidsforsker & Jesper Bo Jensen, ph.d., fremtidsforsker

2011 er Fundamentets År

Med politikudviklingsseminaret den 22. januar og forårets rundtur til fællesskaberne håber vi, at I som medlemmer vil spille med, således at vores fælles succeshistorie sætter aftryk i fremtidens Danmark. Økosamfundene har potentialerne. Virksomhederne er stærke medspillere. Foreningen vil gerne formidle, koordinere og igangsætte. Bestyrelsens

udgangspunkt er, at vi skal:

- Netværke med hinanden og vores venner.
- Synliggøre vores resultater blandt forskere og andet godtfolk.
- Give LØS politisk stemme.

Visioner der peger frem mod 2015

Som formand for denne dejlige forening ser jeg følgende visioner:

Økosamfundene skal tage Ecovillage Design Education - konceptet til sig og bidrage til uddannelse for bæredygtig udvikling.

Udvikle et kulturelt og økonomisk samarbejde mellem økosamfund, lokale

"The next Buddha will not take the form of an individual. The next Buddha may take the form of a community; a community practising understanding and loving kindness, a community practising mindful living. This may be the most important thing we can do for the survival of the Earth." -

Thich Nhat Hanh

initiativer, grønne organisationer og bæredygtige virksomheder, der bidrager til omstilling fra neden.

Vi skal give LØS politisk stemme.

Ø.TV. Åbning til GEN-Europes årsmøde i Damanhur 2010. Foto: Matawan
N. TV. Konferencsalen ved årsmødet i Damanhur. Foto: Matawan
TH. Gen-Europes årsmøde 2009 i Keuruu, Finland, Foto: Lone Samuelsson

Tænk hvis den 2. økologibølge kommer til at handle om Bæredygtige Bosætninger (den 1. økologibølge var om jordbrugsøkologi i 80'erne).

Om ovenstående visioner er de rette, afgøres på forårets rundtur og årsmøde til maj.

God jul og et godt og nytår.

»Vi er nu er parate til at kigge udad og koncentrere os om andet end os selv. Teknologi og velstand har frigivet en masse tid til at pille os selv i navlen, men nu er ved at ske et paradigmeskifte. Samfundet har brug for samfundsklister og brug for at blive drevet af fællesskab frem for individualister,«

Fremtidsforsker Christine Lind Ditlevsen fra Instituttet for Fremtidsforskning

»Symbolet på 00'erne var 'Blærerøven', men det har den økonomiske krise naturligt sat en stopper for. 10'erne vil nærmere spejle sig i 'Bonderøven' fra DR2, hvor det er de gamle dyder og værdier, der tæller. Med andre ord vil vi bevæge os fra blærerøv til bonderøv.«

Johannes Lund Andersen, der er lektor på Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning på Aalborg Universitet

»Men der kommer også fokus på, hvad fællesskab kan gøre for os. Vi behøver ikke være ens, men vi får et ansvarsfællesskab, som allerede er blevet skudt i gang af klimabølgen. Det er ikke hippiebofællesskaber, men nærmere delebiler, fælles urtehaven og børnepasning,«

Fremtidsforsker Christine Lind Ditlevsen fra Instituttet for Fremtidsforskning

LØS - visioner og håb for fremtiden

Af Lena Bach Dalgaard, bestyrelsesmedlem og beboer i Andelssamfundet Hjortshøj

Visioner er det stof drømme er lavet af og visioner er med til at drive værket mod mål som går ud over os selv. Det tror jeg på. Nogle gange må vi lette lidt fra jorden for netop at drive værket, i dette tilfælde LØS og økobevegelsens interesser. Drive værket mod mål, som er større end den enkeltes interesser. Derfor er visioner vigtige – også som styringsredskab.

På rigtig mange områder har økobevegelsen, klimabevegelsen, den alternative energibevegelse og bæredygtighedsbevægelsen fælles mål og visioner.

Fornyelse

Bestyrelse for LØS har FORNYELSE på programmet. Et vigtigt mål er at udvikle

LØS til at være medlemmernes organisation - En aktiv og mere synlig og åben organisation til gavn for medlemmerne og i interaktion med mange forskellige samarbejdspartnere.

Derfor har vi i det forløbne år blandt andet arbejdet på, at udvikle og klargøre LØS` visioner

Visioner og modeller

Vi debatterer visioner og diskussionen er livlig og spændende. Denne artikel skal ses som et udspil til, at også du læser har lyst til at deltage med et indlæg i visionsdebatten - i det næste nummer af løsnat.

I bestyrelsen tog vi udgangspunkt i den velkendte bæredygtighedscirklen –

der stammer fra Global Ecovillage Network. Den er beskrevet i bogen "Økosamfund i Danmark" og på den nyligt udkomne DVD. Se model nedenfor.

Denne farverige lagkage er inddelt i fire hovedelementer – med jordkloden som kerne – henholdsvis økobevegelsens 1. Verdensbillede, 2. Økologi, 3. Økonomi og 4. Sociale rum. Indenfor hvert af disse rum er der, som det fremgår opremset en række forhold, som vurderes at være centrale og fælles for økobevegelsen.

3-delt cirkel

Bæredygtighedscirklen var i sit udgangspunkt tredelt med betegnelserne:

Dette bæredygtighedshjul eller -curriculum er udviklet af Global Ecovillage Network igennem de seneste 15 år, og bruges verden over som udgangspunkt for den verdensomspændende og FN-anerkendte uddannelse Ecovillage Design Education, EDE og dets internetbaserede søster-uddannelse GEDS. Vi har i LØS haft flere modeller igennem årene, men har efterhånden rettet vores til, så den passer til den internationale.

Verdensbillede, Det sociale og økologien. Som én af de "gamle" tidligere bestyrelsesmedlem fortæller. "Den gang i 80'erne og beg. af 90'erne kunne økosamfundene opdeles efter tre overordnede karakteristika:

1. de primært økologisk orienterede, der ikke var primært spirituelt orienterede.
2. de primært spirituelt orienterede, der ikke nødvendigvis var økologiske.
3. de politisk venstrefløjsoorienterede, der ikke var økologiske i udgangspunktet.

Tilnærmelse og fælleselementer

De sidste årtier er der sket en tilnærmelse mellem disse holdninger i økosamfundene – så de økologiske er blevet mere politiske, de spirituelle og politiske mere økologiske. Flere holdninger og retninger mødes i de levende fællesskaber økosamfundene er.

Det synes jeg er spændende og det danner måske grundlaget for et tættere samarbejde.

Det er ikke forskellene, vi ønsker at lægge mest vægt på, men nok så meget de ligheder, der er i forskellige økosamfund. Hvilke fælleselementer indgår i alle økosamfund, som overfor omverdenen kan være med til at beskrive, hvad økosamfundene er for noget ?

Vi forestiller os, at vi ville stå stærkere i et forsøg på at få vores budskaber ud - om det sundere, økologiske, energibesparende, klimavenlige, bæredygtige fællesskabs liv.

Tiden er inde og tiden er moden til, at mange af de drømme og ideer vi lever ud i vores virkelighed i økosamfundene kan bruges af mange flere mennesker til at danne nye fællesskaber og finde bæredygtige livsgrundlag.

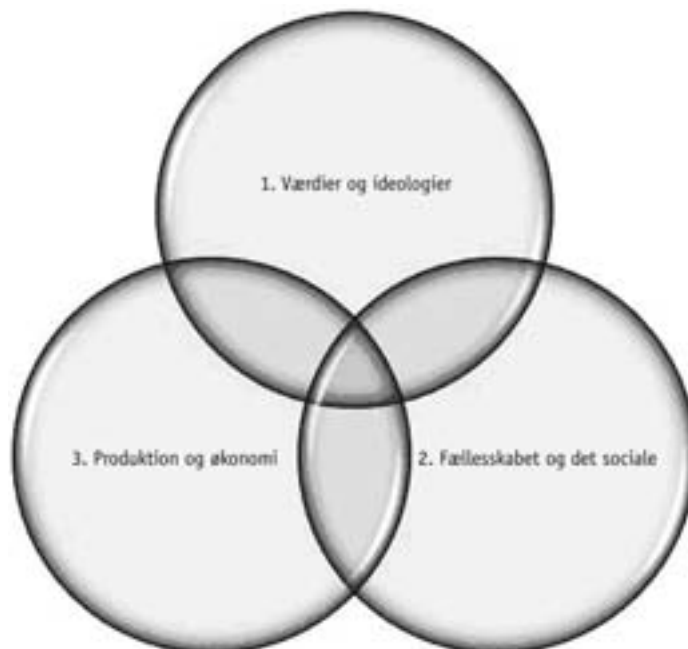
Research model

Til det formål har nogle af os i bestyrelsen udviklet en foreløbig og forenklet research model med tre cirkler – Fællesskabet og det sociale, produktion og økonomi, værdier og ideologier. Se øverst th.

Der kunne også stå økonomi, økologi og det sociale i de tre cirkler eller LØS, Økosamfund og Samarbejdspartnere/netværk. Tegn og tænk selv.

Det vigtigste med denne model er de overlappende felter, det er her dynamikken opstår – hvor f.eks. en grønsagsproduktion skaber fællesskab og den oplevelse, at sammen er vi stærke og kan udrette meget mere end enkeltvis – dvs. en overlapning mellem alle tre felter. Og så er der kernen – hvad er mon den i det enkelte økosamfund ?

Th. Denne model er foreslået af Lena Bach Dalggaard som hendes bidrag til en research-model i LØS-sammenhænge.

Håb om levende debat

Det ville være rigtig fint, hvis vi kunne være med til at sætte en debat i gang – hvor alle økosamfund ved at spille op mod den samme model kunne beskrive, hvad det enkelte økosamfund lægger vægt på. Hvordan synes i en sådan model kunne se ud ?

For mig er det ikke afgørende hvilke betegnelser, der bliver brugt – jeg putter økonomi og produktion i sammen cirkel, og verdensbilleder, værdigrundlag, det åndelige og spirituelle og ideologier i en anden, såvel som fællesskabet og alt det sociale liv i en tredje. For mig ligger det bæredygtige og økologien under det hele. Men den opfattelse deles ikke af alle. Ordene giver jo forskellige associationer og betydning for forskellige mennesker.

Lad høre, hvad du mener?

Visionernes proces:

Bestyrelsen ser LØS' fremtidige visioner og mål som en tredelt proces – som følger:

1. De langsigtede visioner

De langsigtede visioner handler om at sprede viden, know-how, ideer og konkrete forestillinger om økosamfundene. Synliggøre vores alternative livsform, delvise selvforsyning, økologisk bæredygtige og "ressourcebesparende" produktion, deres nedsættelse af CO2 forbruget og deres kultur med kreativitet og levedygtige fællesskaber. Det er både til gavn for miljøet, det sociale sammenhold, den enkeltes personlige liv, den opvoksende generation, sundheden, naturen og miljøet.

Det er herunder ikke mindst vigtigt at presse på for, at økosamfundenes indhø-

stede erfaringer inkorporeres i det øvrige samfund, på det lokale og det nationale niveau og for så vidt også på et internationalt plan.

2. Visioner på det mellemlange sigt

De visioner der er aktuelle på det mellemlange sigt er at ruste os til ovenstående og blive dygtigere – dvs. uddanne os bedre og kunne formidle vores budskaber, både indadtil såvel som udad til interesse- og netværksorganisationer, miljøbevægelser og i politiske sammenhænge som f.eks. at gøre sig gældende i landdistriktspolitikken, kampen for vedvarende energi og et større hensyn til natur, jord og klode.

Til dette formål skal vi udover egen medieplatform bruge LØS' bestyrelse og aktive medlemmer foruden vores sekretariat, netværk og eksterne samarbejdspartnere.

3. Visioner og mål på kort sigt

De kortsigtede visioner, som vi allerede er ved at tage fat på i LØS' bestyrelse, handler som nævnt om, hvordan vi ruste os internt til at samle den aktuelle viden sammen fra økosamfundene og få et solidt grundlag for vores budskaber, opdyrke de "gode" formidlingsformer og formidlingskanaler og styrke det interne samarbejde økosamfundene imellem. Her er - vores rundtur til økosamfundene og opsamling af erfaringer, den nye sekretariatsbetjening, en ny hjemmeside, uddannelses introduktion af EDE og strategiseminar m.fl. initiativer - aktuelle.

Så giv dit besyv og vær med til at skabe visionerne for LØS.

Økosamfund og oms

Af Mira Illeris o

*Hermed en opfordring til at vi i økosamfundene, endnu mere aktivt, går ud i verden med vores løsnin
den forliser. Den eneste måde det ser ud til at kunne lykkes på, er hvis vi alle sammen starter der hv*

Mange mennesker i miljøbevægelsen har måske håbet på at verdens politikere ville tage ansvar og forhindre en klimakatastrofe med fatale konsekvenser for menneskeheden. Disse forhåbninger brast under klimatopmødet i København for ét år siden. Politikerne vil redde den økonomiske vækst og ikke klimaet. Rådvilde kan vi nu se os om efter hvor løsningen skal komme fra og der er ikke rigtigt noget godt bud andet end fra os selv.

Søgen efter ansvarstagere på klima- og oliekrisen

Lige så rådvilde kan vi være over for den oliekrise vi er på vej ind i, men vi taler ikke om det og medierne skriver ikke om det (lige som næsten heller ingen talte om finanskrisen før vi stod midt i den). Vi går fra en tid med rigelig olie til en tid

med stadig mere begrænsede mængder olie, og mere generelt kan man sige at vi med vores uholdbare træk på naturens resourcer er nået til grænsen for vækst. Miljø- og energiekspertter siger, at vi skal gøre en masiv indsats for at ombygge energisystemet, hvis vi skal stoppe klimaforandringerne og være klar til olieproduktionens kulmination, en indsats så massiv at den bliver sammenlignet i omfang med den mobilisering der skete i militærindustrien under 2. verdenskrig. Ser vi os omkring er det ikke ligefrem det der sker lige nu. Nej, der kommer ingen rationelt styret indsats overfor olie- og klimakrisen ovenfra og vi står selv tilbage med ansvaret.

Økosamfundende til tjeneste for lokale sociale økonomier

Den krise der er under opsejling kan ses

som chance for at skabe et bedre samfund, hvor livet er mere simpelt og decentraliseret og hvor vi igen får et større kendskab til vores egne lokale omgivelser, men det er langt fra sikkert at det kommer til at gå sådan. Daværende sekretær for GEN-Europe skrev i en artikel i permaculture Magazine 2006 at det mest sandsynlige senarie for olieproduktionens kulmination er et hvor de globale forsyningslinier falder fra hinanden og fødevarer mangel følger hurtigt efter. Han skrev: "En ting og kun en ting kan forhindre at økosamfundene bliver skyllet bort med den store sultne flodbølge. Det er at de bliver så dybt forankrede i og til tjeneste for deres egne lokale sociale økonomier, at de mere konventionelle omgivende samfund

Cyklende klovne til festen efter cykeludbringningen. Foto; Mira Illeris

T.V.
T.H.

Omstillingsbevægelsen

af Esben Schultz

.....
 ings for en bæredygtig fremtid. Der er ikke ret lang tid at løbe på hvis vi skal vende skuden inden
 for vi er - i vores eget lokalsamfund.

vil beskytte dem. Det er kun hvis økosamfundenes forsøgs, udviklings og trænings aktiviteter er gearede specifikt til behovene hos den omgivende befolkning efter olieproduktionens kulmination, at det er sandsynligt at dette vil ske."

Transition Town Totnes.....og mange flere

Ovenstående artikel var en af inspirationerne til at permakulturisten Rob Hopkins startede Transition Town bevægelsen eller på dansk omstillingsbevægelsen, med det mål at omstille hele lokalsamfund så de var rustede til tiden efter den billige olie. Flagskibet i omstillingsbevægelsen er Transition Town Totnes der i det sydlige England startede op i 2006. Omstillingsbevægelsen har siden bredt sig til over 300 lokalsamfund verden over.

"Syltemae Omstillings Initiativ" sættes i søen

I december 2009 mødtes vi med et par andre interesserede fra vores lokalsamfund for at opstarte vores eget omstillingsinitiativ i et landområde mellem Fåborg og Svendborg. Området består af 4 landsbyer, gårde, nedlagte landbrug osv. I alt ca. 5000 mennesker. For ikke at tage navn efter en af de 4 landsbyer opkaldte vi omstillingsinitiativet efter den smukke syltemae ådal der løber ca. midt gennem området. Således blev navnet "Syltemae Omstillingsinitiativ"

Bevidsthedskabende arrangementer som start

I januar holdt vi de første introarrangementer for at skabe bevidsthed omkring klima- og oliekrise og bevidsthed om de muligheder der ligger for løsninger på kriserne i lokalsamfundet. Løsninger som lokale og bæredygtige fødevarer, decentralisering af arbejdspladser, institutioner osv. med mindre transport og mere fællesskab i lokalområdet som følge, bæredygtigt byggeri af lokale materialer, vedvarende energikilder og reduceret energibehov, skovlandbrug, lokale grønne penge mv. Vi har også brugt tid på at formidle og diskutere, hvorfor teknologiske løsninger som brintbiler, elbiler, solceller,

vindmøller, CO2-deponering osv. ikke kan stå alene, men at en livsstilsændring og ændring i samfundstrukturen er nødvendig for at håndtere problematikkerne. Det er mere helhedsorienterede løsninger, som dem permakulturbevægelsen arbejder med som skal fremmes i udviklingen

Omstilling Frederiksberg er også registreret som et officielt omstillingsinitiativ og flere er undervej rundt om i landet.

Omstilling Danmark driver en landsdækkende hjemmeside, holder åbne arrangementer og udbyder kurser.

Se: <http://transitiondenmark.ning.com/Syltemae> Omstillings Initiativ har hjemmeside syltemae.dk

For Tidsskrift om Permakultur og Permakulturkurser se: levbaeredygtigt.dk

(Disse løsninger konkretiserer og perspektiverer vi i Tidsskrift om Permakultur og på vores kurser om samme emne).

Vores positive fremtidsforestilling som drivkraft

Vi har i Syltemae omstillings Initiativ vist aktuelle film og haft aftener hvor vi hver især eller i grupper efter drømmerejser og andre øvelser har tegnet vores positive fremtidsforestilling for området. For den positive fremtidsforestilling er helt central i omstillingsbevægelsen. Det at vi bliver nødt til at have en klar forestilling om hvor vi skal hen, hvordan alting skal blive, før at vi kan arbejde for at skabe det. Vores positive fremtidsforestilling er en kæmpe drivkraft til handling og har nok også været grundlag for de fleste økosamfund. Positive fremtidsforestilling skaber motivation, mens skræmmebilleder for mange skaber apati, angst, fortrængning, fornægtelse osv.

Vi må lave positive forestillinger der går ud over vores egne økosamfund og sammen med andre fra lokalområdet skabe en bredere vision for en bæredygtig og modstandsdygtig fremtid efter den billige olie.

Cykelfestdagen

For at nå ud til flere end de der kom i første omgang har vi haft en cykelfestdag, hvor vi cyklede ud med en farverig og livsglad folder om omstillingsinitiativet, dets baggrund og kommende arrangementer til de ca. 2500 husstande der er i området, for at slutte sammen til en fest med mad og underholdning. Det bar frugt for flere meldte sig til på vores hjemmeside "syltemae.dk" efter dagen og kom efterfølgende til arrangementerne. I alt har godt 100 mennesker fra lokalområdet været involveret indtil videre. Det er en god start.

Workshops

Vi har holdt workshops med konkrete opgaver som "Byg din egen solfanger" og "Dovne køkkenhaven". Det appellerer til et bredere udsnit af befolkning og det virker livsbekræftende at handle sammen. På den internationale klimaaktionsdag d. 10.10.10 kl.10.10 mødtes en blandet gruppe på 45 mennesker for at plante noget af kommunens jord til med nøddetræer og buske som en CO2-lagrende lokal fødevarerforsyning. Disse workshop vil vise at nu sker der noget, nu arbejdes der for den bæredygtige fremtid.

Idédage

Endelig har vi afholdt vores første "idédag" - på engelsk Open Space - om lokal mad. Her kan alle komme med idéer, ønsker osv. om hvordan vi for skabt en lokal fødevarerforsyning i området. Dagen mandede ud i at der blev nedsat forskellige temagrupper som arbejder videre. Flere idédage om andre emner vil følge som et nøgleværktøj i at inkludere folk i en skabende proces omkring omstillingen til et bæredygtigt og modstandsdygtigt lokalsamfund - en positiv fremtid for os selv, vores børn og tip-tip-oldebørn.

Dawson Jonathan: Are Ecovillages A Solution To The Coming Energy Famine? Permaculture Magazine no. 47 spring 2006

Glimt fra hverdage

Af Susanna Max

Flere gange har der været skrevet om os i Hallingelille (det tidligere Landsby 2000). Mange har også været på besøg hos os da LØS i 2007 holdt generalforsamling i Hallingelille.

Da Thorkild spurgte om jeg ville skrive lidt om hvordan det går hos os tænkte jeg, at det kunne fortælle rigtig meget hvis jeg klippe / klistrede lidt fra vores mailingliste.

Vi har, som de fleste økosamfund en mailingliste, hvor stort og småt bliver skrevet rundt til alle naboerne. Det er en kunst at sikre at de beskeder, der bliver sendt ud på mailen ikke støder nogen og at tonen forbliver befordrende for fællesskabet.

Her er et par eksempler, som i stor grad har bidraget til vores gode humør og samtidig kan fortælle jer andre, hvordan vi har haft det på godt og ondt mens de fleste byggede og boede i skurvogn.

Fælleshuset blev meget flittigt brugt af mange forskellige håndværkere – både os selv, og udefra kommende. I den periode havde vi store problemer med mus.

Man kan på mange forskellige måder huske naboerne på at rydde op efter sig for at minimere musebesøgene. Denne føljeton var en fantastisk måde at klare den kommunikation på.

Senere var der et par stykker, der fandt på noget at kritisere over fællesmailen – og straks fór en af naboerne til tastaturet. Det blev til det næste eksempel – en tråd under emnet: Things I love about Hallingelille.

Vi er nu for langt de flestes vedkommende godt etableret i vores huse – har mange traditioner og sjove events, og nyder hinandens gode naboskab. Alle grunde er solgt, men et nabohus til fællesskabet er til salg (med mulighed for at købe sig ind i fællesskabet), et par værelser er til leje og der er stadig pladser i kollektivet på lejebasis sammen med en flok skønne kollektivister.

God læselyst og kig forbi, hvis I skulle komme på vores kanter.

Susanna 24846221

Fra Mussekajs mail den 29. jun. 07
Emne: Til ejerne af Fælleshuset

Hej allesammen i Hallingelille

Jeg hedder Mussekaj og bor sammen med min familie (dvs. 4 bedsteforældre, 7 onkler, 5 tanter, 9 fætre, 3 niecer samt et ukendt antal børn, børnebørn, oldebørn m.m.) i jeres dejlige fælleshus. Jeg vil gerne på vejne af min familie sige jer tak for den gæstfrihed, I har vist os i det sidste lange stykke tid.

Jeres fælleshus er det fedeste sted i verden. Dører og vinduer er altid åbne, så man kan komme og gå som man vil. I er tit så venlige at lade madrester stå fremme i køkkenet, ligesom I altid lader affaldsposerne hænge under vasken natten over, så vi aldrig går sultne i seng. Skulle det være så uheldigt at der hverken er gammel mad eller fyldte affaldsposer at tage af, - så kan vi altid regne med at der ligger lidt "lækkerier" i krogene eller langs panelerne.

I disse dage vil begejstringen næsten ingen ende tage, eftersom der er

n i et økosamfund

ken og Mussekaj

rigtig mange forskellige mennesker der bruger fælleshuset i øjeblikket, - flere af dem sover her ovenikøbet. Dem der kommer her kan nemlig ikke finde ud af at rydde op, og siger hele tiden at det er "de andre", der sviner og ikke rydder op efter sig. Sjovt nok har vi aldrig mødt "de andre", selvom vi faktisk er her hele tiden....

I går kulminerede det i den fedeste mussefest nogensinde. For at være sikker på at vi havde mad nok, havde vi dagen før bidt et par ledninger over inde i opvaskemaskinen, så den ikke længere kunne starte. Og ligesom vi havde forventet, lod I bare alt den gamle opvask stå i flere lag fuld af dejlig sovs og lækkerier, så vi var sikker på at have mad nok til vores fest. Vi er jo efterhånden en rimelig stor familie, så der skal jo noget til for at alle bliver mætte. Der var også fyldt godt op i affaldposerne med dejlige madrester, og den hvide kasse med mad var vi også lige ned og kigge i. Nogle havde ovenikø-

bet "glemt" et par fyldte affaldsposer i hjørnet ved køleskabet. Så det blev en uforglemmelig fest, som vi ønsker mange flere af. Der var kun ét lille minus..... min tante kom til at bide i et cigaretskod, som I havde efterladt på gulvet. Hun har ligget i sengen lige siden med maveonde. Så I behøver ikke at lade cigaretskod, kapsler o.lign. ligge til os, for det bliver vi bare syge af, - og det er I selvfølgelig ikke interesseret i, vel?

Desværre kom der her til morgen en ond mand og ordnede opvaskemaskinen. Han fandt de overgnavede ledninger og reparerede dem (jeg tror ikke, han var helt billig!). Derudover fjernede han også min fætters og hans kones rede, som de så omhyggeligt havde indrettet inde i opvaskemaskinens isolering. Den onde mand er heldigvis gået igen, og vi er allerede ved at genetablere min fætters bolig.

Men i det store hele elsker vi at være her, og som I nok kan forstå, har rygtet om jeres fantastiske fælleshus spredt

sig. Vi har derfor været nødsaget til at oprette en venteliste, hvor der i øjeblikket står 17 mussefamilier. I øjeblikket venter vi besøg af den familie der står øverst på listen. De kommer fra et nærliggende forsamlingshus, hvor de lever under de frygteligste forhold med hyppig rengøring, tomme affaldsposer, ingen madrester og absolut ingen lækkerier i krogene. De har selvfølgelig hørt om vores musseparadis og vil gerne bosætte sig her hos os. Dette kræver dog at de deltager to gange i vores fællesspisning eller andre arrangementer, så de ved hvad det vil sige at indgå i et rigtigt fællesskab. Vi er dog sikre på at de vil elske det og regner med, at de flytter ind inden længe.

Vi håber derfor at I fortsætter den gode stil og tager ligeså godt imod den nye familie, som I har taget imod os. :-)

De kærligste mussehilsner
Mussekaj

Things I love about Hallingelille

- Når jeg vågner om morgenen og som det første ser ud på den smukke fredsskov og de flotte heste.
- når jeg går tur gennem landsbyen og bliver budt indenfor til the.
- når jeg en sjælden gang går aftentur i solnedgangen og lytter til fugle, vindens susen og grisenes grynten.
- når jeg har været til Gul Zone og glædes over at være kommet lidt tættere på andre kvinder i Hallingelille.
- når døre og vinduer står åbne og jeg kan høre min nabo fiddle på sin violin.
- når der er fællesspisning og jeg kan nyde eftermiddagen sammen med min familie istedet for at drøne rundt og købe ind og lave mad.
- når jeg sidder til fællesspisning, nyder fantastisk mad og sludrer om både vigtigt og uvigtigt.
- når jeg synger med i koret og mærker suset og fællesskabet.
- når nogen kommer forbi i et eller andet ærinde og ender med at blive hængende.
- når jeg ser hvor fantastisk min datter trives i H. og har travlt med at lege med de andre Hallingelillebørn.
- når jeg ser min datter ville op til en anden Hallingelillevoksen.
- når jeg mærker hvor glad min kæreste bliver af at være sammen med andre her.
- når vi uplanlagt ender med at spise sammen med andre.
- når Alfebussen kører afsted med glade børn og Cirkeline i højtalerne.
- når der til tider er tung stemning som bliver vendt til let og glad.
- når jeg minder mig selv om at jeg netop gerne ville bo et sted hvor jeg sammen med andre kan lære af de svære ting.
- når jeg tænker på at jeg ikke et øjeblik har fortrudt at min familie og jeg er flyttet herud.
- når min kæreste skriver så smuk og viis en mail
- når naboer, kvinder såvel som mænd, træder i karakter, står ved sig selv, sine perspektiver, sine gaver såvel som skygger, og gør sig synlige og dermed sårbare men også tilgængelige
- når jeg ser på køerne der vandrer forbi min udsigt fra det nye hus.
- Når naboer dropper ind til spontan snak og hygge.
- Når ingen synes jeg er mærkelig fordi jeg spiser mærkelige ting, men alle tværtimod synes det er interessant.
- At jeg har mulighed for at lave, gospelkor, pilatesaftener med meget meget mere
- At jeg kan have hest lige ved siden af hvor jeg bor
- At mit barn kan vokse op med et kæmpe netværk af børn og voksne som han kender og elsker!
- Når jeg er på kvindetur sammen med en samling meget forskellige, skønne og fantastiske kvinder!

Samfundsorientere

Af Lars Pehrson, direktør

*Finanskrisens store syndere var bankerne, som i nyere tid har set penge som middel i sig selv, et pro-
ning, og ikke et middel til samfundsskabelse. Lars Pehrson redegør i denne kronik for hvorledes man
med meget simple redskaber - bl.a. beskatning af spekulation*

.....

I 2008 måtte nogle af verdens største banker reddes af deres regeringer for at undgå et totalt kaos, som ville være blevet resultatet, hvis de havde fået lov at gå konkurs. Den enorme indsats af skatteydermidler vakte stor vrede i befolkningerne, og politikerne måtte stille et grundlæggende opgør med usund finans- og spekulationskultur i udsigt. Nu to år efter begynder konturerne af den skærpede finansregulering at tegne sig. Nok sker der stramninger og justeringer rundt omkring i systemet, men noget grundlæggende opgør er det ikke blevet til. Finansverdens lobbyister er dygtige og effektive, og de har i vidt omfang, ligesom før krisen, forstået at sætte kursen for den regulering, der skal ske af dem selv.

Hvis eller når den næste krise kommer, vil vi stå i den samme situation som i 2008: At mange banker er "too big to fail", og at de derfor vil blive reddet af staterne endnu engang. Politikere og også bankerne selv har naturligvis haft travlt med rituelle besværgelser om, at det ikke vil ske. De ved formentlig godt selv, at skulle krisen igen komme med fuld styrke, er der ikke dækning for for-

sikringerne.

Der er derfor grund til at se nærmere på de dybereliggende årsager til krisen, som skal findes i bankernes grundlæggende forretningsmodel og synet på penge, som har ændret sig afgørende gennem de seneste tre årtier.

1. Pengene

For det første har pengene løsrevet sig fra økonomien, og en selvstændig finansøkonomi har set dagens lys. Det opleves ikke længere som kunstigt, at man kan tjene flere penge på at flytte rundt på pengene selv, end man kan tjene ved møjsommeligt at skabe værdi og produktion i realøkonomien. I finansøkonomien kan man tilmed opnå fortjeneste langt hurtigere – i princippet på minutter – og finansøkonomien bliver dermed en dødeligt farlig konkurrent for den reelle produktion, når det drejer sig om at tiltrække såvel finansiel som menneskelig kapital.

Tænk bare på, hvor mange skarpe hjerner, der arbejder i finansindustrien med at udtænke komplicerede "produkter", der ikke skaber noget nyt samfundet, men blot flytter rundt på eksisterende

rende værdier og det endda på en måde, som de færreste gennemskuer fuldt ud. Disse uigennemskuelige "finansielle produkter" var en af hovedårsagerne bag krisen

2. Shareholder value

For det andet har synet på det at drive virksomhed, særligt de store børsnoterede virksomheder, ændret sig radikalt med fremkomsten af det såkaldte "shareholder value" paradigme. Dette paradigme går ud på, at en virksomheds primære opgave er at skabe værdi til sine ejere (shareholders – aktionærer). Andre interessentgrupper – kunder, medarbejdere, leverandører, samfundet etc. – er i princippet underordnede i forhold til ejernes interesser. Og bl.a. på grund af konkurrencen fra finansindustrien, skal denne værdi skabes så hurtigt som muligt. For at opnå dette, er det afgørende, at der skabes og vedligeholdes positive forventninger omkring virksomheden.

Det er velkendt, at intet er bedre for kursen på en virksomheds aktier end forventninger om, at virksomheden vil tjene endnu flere penge i fremtiden. Denne mekanisme gør det muligt for nutidens ejere at indkassere ikke blot nutidens

Om Solens Børn

Solens Børn er en dansk velgørenhedsforening, der blev stiftet i april 2002 af Jens Laurits Sørensen. Foreningens formål er at formidle penge og anden støtte til to projekter i Peru. Inti Runakunaq Wasin (IRW), som er et værested for indianske gadebørn i storbyen Cusco, samt at opbygge et økologisk landsbyfællesskab i den lille by Chillcachaca.

Foto: Merkur

et bankvirksomhed

ør i Merkur Andelskasse

dukt man kan spekulere i. Penge er blevet forret-
fra staslig side kan ændre denne usunde adfærd

indtjening, men også fremtidens! Derfor bliver det en af ledelsens vigtigste opgaver at skabe disse forventninger, og virksomheden må derfor til stadighed træffe strategiske beslutninger om opkøb af konkurrenter, frasalg, rationaliseringer, nye produkter på tegnebrættet etc. Binds virksomhedens direktører tillige personligt ind i konceptet gennem aflønning med aktier, bliver fristelsen for alvor stor.

Med andre ord: Virksomhedens opmærksomhed rettes i højere grad mod at skabe værdi for ejerne på kort sigt, end på løsningen af virksomhedens egentlige opgave: Gennem sine produkter eller tjenester at dække reelle behov, som andre mennesker eller virksomheder har.

Bankernes klassiske funktion

For banker får dette en hel særlig betydning. Bankernes klassiske funktion er at tage imod opsparing og formidle denne videre i form af lån og investeringer til og i virksomheder, som sætter produktion i gang, eller til boligbyggeri. Eller sagt på en anden måde: Dække reelle behov i samfundet og medvirke til dettes udvikling.

Dertil kommer opgaven med at varetage den nationale og internationale betalingsfunktion på en rationel måde – en slags pengenes motorvej og dermed i grunden en offentlig infrastruktur. Dette er bankernes opgave, som naturligvis skal løses på en forretningsmæssig måde – men forretningen i sig selv er ikke opgaven.

Penge er forretning!!

Dette syn er grundlæggende ændret. Nu definerer bankerne sig selv som "forretninger som enhver anden" – selv om finanskrisen tydeligt viste noget andet. Tilmed politikere kan man høre sige sætninger som: "bankerne er sat i verden for at tjene penge", selv om de samme politikere i andre sammenhænge ønsker at bankerne i højere grad skal tage samfundsansvar, f.eks. ved at yde flere lån til virksomhederne. Bankerne skal selv-

følgelig tjene penge, men at sige at det er dét, de er sat i verden for, er at vende tingene på hovedet.

Den kortsigtede og bundlinjefikserede forretningsmodel bærer så at sige katastrofen i sig. I opgangstider vil modellen trække bankerne ud i større og større risici, for kun gennem øgede risici, højere gearing osv. kan man opnå et forspring i kampen om aktiemarkedets gunst.

Alternative banker

Nu findes der faktisk banker, der tager udgangspunkt i deres egentlige opgave, og sætter løsningen af den i første række – og som samtidig tjener et rimeligt og fair overskud på dette.

En gruppe er klassiske lokale spare- og andelskasser, og også nogle lokale banker. De har holdt fast i deres oprindelige opgave – at understøtte lokalsamfundets udvikling – og afholder sig fra både selv at spekulere og at sælge spekulative produkter til kunderne.

En anden gruppe er den voksende bevægelse af banker, der ønsker at fremme langsigtet miljømæssig og social bæredygtighed gennem deres virksomhed. De har bygget deres virksomhed op omkring finansiering af fremtidens samfund: Økologiske fødevarer, vedvarende energi, klimavenligt byggeri, men også kultur, undervisning og værdige bo- og arbejdsforhold for samfundets marginaliserede grupper. De tre prisvindende banker hører til denne gruppe sammen med f.eks. hollandske Triodos Bank, tyske GLS Bank, italienske Banca Etica m.fl. Endelig kan man som en tredje gruppe pege på de stærkt voksende mi-

krofinansbanker i udviklingslandene, der ser det som deres opgave at bekæmpe fattigdom ved at give småiværksættere adgang til lånekapital – en adgang de ikke har haft før.

Ny politik

Med inspiration fra bankvirksomheder fra de tre nævnte grupper, er det kronikørens opfattelse, at det er fuldt muligt at trække finansindustrien i retning af et større fokus på bankernes klassiske samfundsfunktion – og dermed kraftigt mindske risikoen for nye finanskriser. Dette kan bl.a. ske ved at gøre spekulation og finansiering af spekulation mindre attraktivt gennem såvel skattemæssige som andre incitament. Det skal være mindre attraktivt at agere kortsigtet.

Det afgørende er, at vi som samfundsborgere kan etablere en demokratisk konsensus om, at det er den vej, vi må gå. I mellemtiden kan vi som forbrugere og bankkunder stille krav til vores bank om større gennemsigtighed og samfundsbevidsthed. Og være villige til at stemme med fødderne.

Der er fremtid i uddannelse

Referat fra uddannelsesseminar d. 26.09 2010 i Hallingelille

Af Ditlev Nissen

.....

Deltagerne i seminaret var: Ann (Dyssekilde/EDE 2010), Mark (Kaospilot/EDE 2010), Tor, Pia og Jakob (Selvforsynende Landsby), Thorkild, Lena, Frands og Ditlev (bestyrelsen).

Ad 1. Baggrund, formål

Baggrund: LØS's bestyrelser har igennem tiden arbejdet på at lave kurser i og om økosamfund.

Ligeledes har skabelsen af EDE været et væsentligt kit i Global Ecovillage Network. En af bestyrelsens opgaver det kommende år er, at engagere økosamfundene i dette arbejde.

Formål: 1) Klæde bestyrelsen på i forhold til hvad der sker på uddannelsesfronten, 2) Netværke og 3) Blive klogere på uddannelsespotentialet.

Dagsorden

1. Baggrund, formål, præsentationsrunde
2. Friske indtryk fra Ecovillage Design Education (EDE) i Siebenlinden, august 2010 v. Mark og Ann
3. Kurser i Den Selvforsynende Landsby
4. Hvad sker der internationalt?
5. Kommentarer og ideer.
6. EDE curriculum i andre sammenhænge,
7. Hvordan kommer vi videre?

Ad 2. Friske indtryk fra EDE

- Fantastisk social oplevelse. Der blev skabt et rum hvor alle følte sig velkommen og engagerede sig dybt. Fik inspiration til hvordan en alternativ

dagsorden kan gribes an.

- Mødet med afrikansk kultur og forstå deres perspektiv i øjenhøjderelationer var en stor oplevelse.
- Spændende at opleve et økosamfund der har reduceret deres CO2 udslip til 20 % af det tyske gennemsnit. Der er mange principper bag reduktionen, blandt andet at de kun har 20 m2 privat rum pr. person.
- Havde forventet at få fingrene mere i jorden. Det var der for lidt af.
- Det er oplagt at lave uddannelsen i Danmark. Vi har mange ideer til hvordan den kan forbedres /tilpasses danske forhold.
- EU var på inspektion mens vi var der. De var positive. Der er mange muligheder for at få støtte fra EU.

TV. En pause ved fælleshuset - Fra venstre Lena, Susanna og Matawan. Foto: Ditlev Nissen

TH. Pias (Den Selvforsynende Landsby) nyskabelse var med til mødet som den yngste. Foto: Ditlev Nissen

Ad 3. Kurser i Den Selvforsynende Landsby (DSL)

Jakob, Tor og Pia fortalte om Permakultur kurserne der holdes i DSL. Kurserne er primært organiseret af Mira og Esben med udgangspunkt i virksomheden Lev Bæredygtigt. Denne sommer var der udbudt et kursus, men det blev til to da der var mange tilmeldte. Der er en stor lyst til at arbejde med uddannelse i DSL. Se mere på <http://selvforsyning.dk/> og <http://www.levbaeredygtigt.dk/index.htm>

Ad 4. Hvad sker der internationalt?

Ditlev viste en Power Point lavet af May East fra Gaia Education. Følgende er udvalgt:

- Der er afholdt 60 EDE-kurser i 6 verdensdele fra 2006 - 2010. Yderligere 20 kurser er planlagt.
- Kursuskompndiet er oversat til seks sprog: Engelsk, tysk, spansk, portugisisk, japansk og finsk. http://gaiaeducation.org/index.php?option=com_content&view=article&id=47&Itemid=62
- Fire lærebøger: 4 Keys – KEYS To Sustainable Communities Everywhere on the Planet er fire "nøgler" der dækker hver af bæredygtighedscirkelens temaer:
 - Social Key - Beyond you and me. Download her: http://gaiaeducation.org/index.php?option=com_content&view=article&id=48&Itemid=66
 - Economic Key - Gaian Economics - Living well within planetary limits. Economic Key er klar til udgivelse men venter på UNESCO skriver forord til denne og resten af bøgerne.
 - Worldview Key - The Song of the Earth - The Emerging Synthesis of the Scientific and Spiritual Worldviews
 - Ecological Key - Designing Ecological Habitats - Creating a Sense of Place..
- Bøgerne er skrevet af folk med tætte relationer til økosamfund verden over.
- UNESCO anbefaler uddannelsen i forbindelse med FN's 10 år for bæredygtig uddannelse.
- EDE er en åben struktur der tilpasses det enkelte lands kultur og det enkeltes økosamfunds ressourcer og læringsmuligheder.
- Virtuelle EDE-kurser kan tages på Open University of Catalonia. Se her

- http://gaiaeducation.org/index.php?option=com_content&view=article&id=50&Itemid=68

- 7 minutters film om uddannelsen. Se den her: http://gaiaeducation.net/index.php?option=com_content&view=article&id=109&Itemid=103
- GEESE-underviserne mødes i juni 2011 på Duemosegård i Farum. I den forbindelse laves der sandsynligvis et uges kursus med garvede GEESE undervisere. Vi håber der bliver plads til kommende danske EDE-undervisere på kurset. GEESE: Global Ecovillage Educators for a Sustainable Earth
- Why and How to Organise an EDE. Artikel I Geese information 2010/2 (side 9-10)

Ad 5. Kommentarer og ideer

Referenten fiskede følgende kommentarer om EDE:

- Virker fjernt. Fortællingen er vigtig. Lyder til at være en åben mangfoldig struktur. (Jakob)
- Stort projekt. Formen virker ideal/forbilledlig. Uformelle uddannelser kan påvirke de formelle uddannelser. Fx en Øko-Linje på et gymnasium. (Tor)
- Begejstring, men det er en organisatorisk mundfuld. Det kræver undervisningslokale, overnatningsfaciliteter og et fællesskab der bakker op om projektet. Det tager 1-2 års fokuseret indsats at virkeliggøre et EDE-kursus. Den største udfordring er at finde et økosamfund hvor der er opbakning. (Mark)
- EDE lyder spændende. Værd at overveje at lave EDE i Den Selvforsynende Landsby. Kortere kurser er også en ide. (Pia)
- Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi er interesseret i at

være været for EDE (mail fra Jane Kruse via Hildur)

Andre kommentarer

- Det er muligt at lave et Økologisk Gymnasium, nu hvor pensumkraverne er forandret. Hvordan kommer vi derhen? (Tor)
- Der er et stort ønske om at arbejde med uddannelse i DSL: Sommer / cykel højskole, 6 ugers kurser for arbejdsløse. Det vil møde behov for meningsfuldhed, undervise og tjene penge.
- Hvem, hvad, hvordan gør vi? Økonomi? Er der basis for en arbejdsgruppe? (Jakob)
- I Hjortshøj er der 23 husstande der er sultne efter at lære. Det burde være muligt at koble udbud og efterspørgsel? (Lena)

Ad 6. EDE curriculum i andre sammenhænge,

Ditlev vil gerne lave et arbejdsløshedsprojekt – Beskæftigelsespolitik er Klimapolitik – bygget op omkring EDE curriculum. Økosamfund kunne indgå som læringsrum og/eller casestudies.

Målgruppe: Unge, faglærte, ufaglærte, nyuddannede akademikere m.fl. Søger folk der kan være med til at virkeliggøre ideen. Idepapir vedhæftes referatet.

Ad 7. Hvordan kommer vi videre?

Bestyrelsen får ikke arbejdet videre med uddannelse før til foråret, hvor det bliver et emne der kan tages op på bestyrelsens rundtur til fællesskaberne.

Bestyrelsen opfordrer til at fortsætte snakken på Politikudviklingsseminaret d. 22. januar 2011. Det ville være fantastisk hvis der er kræfter til at lave et uddannelsesudvalg i LØS!

Tak for et livfuldt seminar!

Nyt fra bestyrelsen

Af LØS-bestyrelsen og Troels Dilling-Hansen

Det sidste bestyrelsesmøde blev både et farvel til Frands og et goddag til de nye sekretærer i LØS. Derudover er der sat rammer for den kommende rundtur til fællesskaberne og for politikudviklingsseminaret, som beskrives på side 18

Velkommen til jer begge to! Vi glæder os til at samarbejde med jer!
Bestyrelsen

Et lille hip fra den gamle sekretær

Dels tillykke med jobbet til jer to nye. I kan glæde jer. For mig har det været en gave og ære at få lov til, dels at møde så mange ildsjæle rundt i verdens økosamfund, dels at medvirke til denne forunderlige øko-socio-spirituelle opblomstring i Danmark og resten af verden i de sidste 30 år, specielt gennem arbejdet i LØS og GEN.

Som alle ved må der nye boller til en gang imellem, og det har vi ventet på skulle dukke op, og nogle gange skal man jo gennem temmelig mange op- og nedture inden suppen smager godt igen. Jeg føler mig overbevist om, at netop jer der er valgt til at følge dette ærefulde hverv op, vil gøre jeres ypperste og så oveni købet ha' det sjovt med det.

Jeg håber for jer, at jeres bestyrelse, ligesom jeg fik, vil give jer det spillerum for kreativitet, som jo er hele idéen bag LØS - at kunne hjælpe hinanden til kreativ personlig udfoldelse, selvfølgelig i en øko-social ramme. Men I skal huske, at I jo selv skal være med til at skabe fundamentet for sekretariatet, som hovedsageligt handler om penge gennem fondsøgninger.

Men tiden er med jer. Jeg har det ligesom da jeg startede som aktivist i LØS i 1992, luften bringer bud om forandringer og med dem en tid, hvor I kan være med til at skabe grundlaget for endnu et sejt sekretariat, som det Allan og jeg byggede i Hertha, og før det Thomas på Tigerens Rede, Og Hamish på Fjordvang. Tiden er kommet til en sjællandsk epoke. Velkommen ombord.

Knus Troels

Årsmøde 2011

Afholdes i St. Bededagsferien, kryds af i kalenderen d. 20-22. maj, sandsynligvis på Svanholm. Temaet bliver Kultur & Leg

På bestyrelsesmødet den 12. november havde vi punktet "Den fremtidige linje og tone i bestyrelsesarbejdet" på dagsordenen."

Frands Frydendal stillede et mistilidsforslag til formandens dispositioner vedrørende dagsordenen. Forslaget faldt med 4 stemmer mod 1. Desuden stillede Frands et udtalelse om "I hvilket omfang vil bestyrelsen acceptere splitting og passiv aggression". Forslaget blev ikke bragt til afstemning.

Da der ikke var støtte til Frands forslag, ønskede Frands at trække sig fra bestyrelsen. På baggrund af de uenigheder der har været omkring samarbejdsformer, forståelsesrammer og strategier, mente resten af bestyrelsen, at Frands valg er et rigtigt valg.

Rundtur til fællesskaberne

På LØS' årsmøde i 2010 besluttede vi, at bestyrelsen skal på rundtur til fællesskaberne. Det gør vi fra januar og frem til årsmødet i maj. Formålet er at styrke kontakten til og mellem medlemmerne. Vores ambition er, at LØS skal ændres fra at være bestyrelsens til at være medlemmernes forening.

Vi tænker at det er en god ide, at vi sammen laver en dagsorden inden vi mødes. Herunder kan I se hvad vi har tænkt i bestyrelsen.

Først og fremmest kommer vi for at lytte

Lytte til jeres holdninger, ideer og behov. Lytte til hvordan LØS kan være med til at fremme jeres visioner.

Ny bestyrelse, nyt sekretariat og nye udfordringer

Vi vil gerne præsentere jer for bestyrelsens tanker og invitere jer til, at være med til at definere LØS' retning for de kommende år.

Vi tror på at **der er fremtid i uddannelse**. Hvad gør I på den front? Har I lyst til at gøre mere? LØS er på udgik efter økosamfund der vil arbejde med **uddannelse for bæredygtig udvikling**, f.eks. Ecovillage Design Education. Er det noget for jer?

Sidst men ikke mindst er vi **nysgerrige på jeres gode historier**. Kan jeres gode historier bidrage til, at flere mennesker får lyst til, at få en mere bæredygtig livsstil? Hvordan?

Punkter I gerne vil debattere med LØS.

Planlægning af turen

Vi er i gang med at planlægge besøgene på Sjælland. Ved forårets komme, bevæger vi os mod Fyn og Jylland. Spørgsmål vedr. rundturen kan rettes til [Ditlev Nissen](mailto:ditlev@losnet.dk), ditlev@losnet.dk/ 3048 4921

Nyt sekretariat fra 1. januar

I sidste nummer af LØSNET udbød vi seks jobfunktioner til et eller flere fællesskaber. Vi fik en god håndfuld ansøgninger. Ansættelsesudvalget besøgte en del af ansøgerne. Efter, en i vores øjne, god proces, har vi fra 1. januar ansat:

Christina Adler Jensen fra Svanholm: LØSNET, hjemmeside, nyhedsbreve, telefon/email m.m. og Tina Bang Andrade fra Dyssekilde: bogholderi, regnskab og medlemsadministration.

Ny redaktør

Jeg hedder Christina Adler Jensen og bor i kollektivet Svanholm på sjælland. Fra 1. januar skal jeg løse LØS's mange opgaver og sammen med medlemmerne løfte LØS ind i 10'erne - årtiet der af trendforskere over hele verden spås til at blive fællesskabets årti. Så vi har tiden med os.

Det bliver bla. min opgave at sørge for, at vi økosamfund lærer hinanden bedre at kende, og at omverdenen lærer af vores erfaringer. Det skal vi bruge bladet til, og så skal der fornyet energi i hjemmesiden, så den afspejler medlemmerne og bliver et virtuelt fællesskab.

Jeg er uddannet journalist og har tidligere redigeret et større fagblad og har også erfaring med webjournalistik og presse-relationer. Jeg har min daglige gang på Svanholm og det er også her, at LØS's sekretariat fremover vil have til huse.

Jeg glæder mig meget til opgaven, og til at lære jer at kende og håber på at vi kan få et godt samarbejde. Christina Adler Jensen

Christina Adler Jensen (DJ), PR
Storkollektivet Svanholm, Svanholm Alle 2, 4050 Skibby,
Tlf: 4756 5598 / 4231 1536
christina@svanholm.dk,
www.svanholm.dk

Ny bogholder

Jeg hedder Tina og har boet i Økosamfundet Dyssekilde i Torup i 17 år.

Jeg har beskæftiget mig med bogholderi i de sidste ti år.

Fra d. 1. januar 2011 vil jeg efter bedste evne bidrage til det økonomiske overblik i LØS.

Skovhavekursus - 15-timers kursus - Perspektiver & teori

Tid & sted: 28-29. maj 2011 i Den selvforsynende landsby.

Pris : 1100kr og 900kr for folk på SU eller tilsvarende lavindkomst.

Permakultur - 72-timers designkursus

Tid & sted: Hverdagene i uge 26 og 27 2011 i Dens selvforsynende landsby.

Hverdagene i uge 33 og 34 2011 i Dens selvforsynende landsby

Permakulturkurset

Kurset giver en bred teoretisk indføring i permakultur som analyse- og designredskab, samtidig med at der kan ses praktiske eksempler i Den selvforsynende landsby og på kursets 2 ekskursioner. Du prøver at lave et konkret design, evt. på eget sted, og du får redskaber til fremtidige projekter. Permakultur kan anvendes i projekter af stor og lille skala: Til projekter i 3. verdenslande, bæredygtighedsstrategier for storbyer og regioner, selvforsyning i baghaven osv. Der vil være mulighed for at købe bøger og planter til videre arbejde.

Kurset er et internationalt, standardiseret kursus, tilpasset lokale forhold, og giver et permakulturcertifikat. Som certifikatholder har du mulighed for ved videre arbejde at få diplom. Permakultur har officiel status som økologisk designredskab i en række asiatiske og afrikanske lande og som kompetencegivende efteruddannelse i bl.a. Storbritanien og Australien.

Priser og faciliteter

Kr. 5800,- (Folk på SU eller tilsvarende meget lav indkomst kan søge om reduceret pris på 3800). Forplejning betales kontant og koster 1200 kr. for fuld økologisk kost og overnatning i telt eller gæsterum i fælleshuset for dem med størst behov. Bålaftener og strandture i fritiden er muligt.

Tilmelding: mira@selvforsyning.dk eller
Tlf.: 62243232

1. permakultur-kursus 2010

Seminar – Seminar - Seminar – Seminar - Sem

LØS står med en ny bestyrelse, nyt sekretariat og nye udfordringer. En særlig udfordring er at afklar
keting. En anden udfordring er, at give gode impulser til Fællessk

Politikudviklingsseminar,

Lørdag d. 22. januar kl. 11 – 18

Kragebjerg Levefællesskab, Kragebjerg 2, 4296 Nyrup

Vi har sat tre oplæg på dagsordenen:

1. **Kulturelt og økonomisk samarbejde mellem økosamfund og grønne fællesskaber, organisationer og virksomheder styrke en gensidig udvikling v. Ditlev Nissen, formand for LØS**
2. **LØS landdistriktpolitik v. Carsten Ørting Andersen, LØS' repræsentant i Landdistrikternes Fællesråd.**
3. **Bæredygtige Bosætninger. (Den 1. økologibølge var om jordbrugsøkologi i 80'erne. Vi vil gerne give impulser til, at den 2. økologibølge kommer til at handle om bæredygtige bosætninger.) v. Thorkild Ljørring Pedersen, kasserer i LØS.**

Ud over de tre oplæg er der tid til workshops og samtaler. Steen Clausen, www.diapraxis.dk, er dagens procesleder. LØS byder på frokost og aftensmad. Der er mulighed for overnatning. Kommer du med offentlig transport arrangerer vi transport til/fra St. Merløse station.

Se programmet på http://losnet.dk/_ny/politikseminar.htn. Her finder du tekster og forslag fra 2001 og frem til i dag, der kan inspirere i forhold til de udfordringer vi står overfor:

Landdistriktpolitik og Bæredygtige Bosætninger

Agenda21 - 100 millioner kroner til jordkøb og opstart af 20 økosamfundseksperimenter. Forslag til regeringen i forbindelse med national bæredygtighedsstrategi, maj 2001. http://losnet.dk/_ny/Politikseminar/2001_Agenda21_100mio.pdf

Høringssvar fra LØS til regerings forslag til Danmarks strategi for bæredygtig udvikling, maj 2001. http://losnet.dk/_ny/Politikseminar/2001_Agenda21_Hoeringssvar.pdf
Etablering af økoby med 5.000 - 10.000 indbyggere. Inspireret af et engelsk ide om at etablere 5 nye økobyer med hver 20.000 indbyggere, specielt med henblik på CO2 neutrale livsformer. Forslag fra 2008. http://losnet.dk/_ny/Politikseminar/CO2%20red_KajHansen.pdf
Sådan vil vi bo - bæredygtig bosæt-

ning i byen, i landsbyen og på landet Udviklingsarbejde lavet af LØS, Dansk Center for Byøkologi og Landsforeningen Økologisk Byggeri, August 2003 Fil: Kort opsummering fra LØSNET, 2003: 2003_Økosamfund i Danmark_SÅDAN VIL VI BO -PROJEKTET, BAGGRUND OG ANBEFALINGER http://losnet.dk/_ny/Politikseminar/2003SAADANVILVIBOPROJEKTET_BAGGRUND_ANBEFALINGER.pdf

Økologiske Eksperimentalzoner

En Økologisk Eksperimentel Zone (ØEZ) er først og fremmest et område, et område inden for hvilket der prioriteres, og accepteres, anderledes end udenfor, og hvor man ser tingene i deres materielle sammenhæng. Også økonomisk. LØS deltog engageret i denne diskussion da den var på dagsordenen for 10 år siden, og var med til at udgive en bog, en antologi om emnet. Link: Økologiske Eksperimentelle Zoner var til debat på Økologisk samling '99 <http://www.eco-net.dk/exp-eco-zone/> og Øko-Net nr. 45 side 2-3. <http://www.eco-net.dk/Blad/nr45/index.html>.

"Samfundets Udviklingsafdeling", en antologi om Økologiske eksperimentalzoner kan købes på [http://www.forlag.auc.dk/index.php?id=ebookdetails&tx_ttproducts_pi1\[backPID\]=11&swords=samfunds&tx_ttproducts_pi1\[product\]=175](http://www.forlag.auc.dk/index.php?id=ebookdetails&tx_ttproducts_pi1[backPID]=11&swords=samfunds&tx_ttproducts_pi1[product]=175)

Bottom Up livsstilsændringer er en succes

Lifestyle Change a Climate Strategy: Kaj Hansens undersøgelse af CO2 belastning i Munksøgård, Hjortshøj og Svanholm, 2009 Artikel findes her: http://losnet.dk/_ny/LOSNETny/LOSNETpdf/Lifestyle_change_as_climate_strategy.pdf Undersøgelsen findes her: http://losnet.dk/_ny/LOSNETny/LOSNETpdf/Lifestyle_Change_Poyry_Final_report_CO2_of_eco_societies.pdf

Kulturelt og økonomisk samarbejde

Kulturelt og økonomisk samarbejde på tværs af økosamfund, virksomheder og organisationer Bæredygtig økonomi handler om det flow som bevidste fællesskaber kan skabe, når vi samarbejder og udveksler ideer, varet, kultur, uddannelse m.m.. Ud over at skabe rammer for det gode liv er målet, at skabe bæredygtige infrastrukturer. http://losnet.dk/_ny/Politikseminar/Hoeste_de_hoejerehaengende_frugter.pdf Link: Opsamling fra klimabundmødets dag om bæredygtig økonomi: http://losnet.dk/_ny/Klimabundmoede2009/Klimabundmoede2009_Opsamling.htm

Tilmelding senest den 14. januar til info@losnet.dk. Spørgsmål kan rettes til Thorkild på telefon 31773098

Seminar – Seminar - Seminar – Seminar - Sem

inar – Seminar - Seminar – Seminar - Seminar

re LØS rolle i forhold til økosamfundene, vores grønne venner og til politikerne i kommuner og i folketingsarbejds Årti. Derfor vil vi gerne inviterer foreningens medlemmer til

Landdistriktsudvalg i Folketinget bliver en realitet

Landdistrikternes Fællesråd har i snart 2 år arbejdet hårdt på at få et Landdistriktsudvalg i Folketinget. Nu er partierne på Christiansborg blevet enige om, at der efter næste valg skal etableres et Landdistriktsudvalg i Folketinget, som et nyt stående udvalg.

Formand for Landdistrikternes Fællesråd, Steffen Damsgaard kalder det en kæmpe sejr for landdistrikter og yderområder, men også for Landdistrikternes Fællesråd som organisation.

Læs mere her: <http://ldf.landdistrikterne.dk/nyhed/landdistriktsudvalg-i-folketinget-bliver-en-realitet/#more-2788>

Jarl Egeberg har Tegnestuen Rævestreger www.raevestreger.dk

Han er freelancer og laver illustrationer, animationer, billedfortællinger, vægudsmykninger og laver workshops omkring det for børn og unge. Jarl er bl.a. gæstelærer og censor på fx Designskolen Kolding. Han fungerer desuden som kreativ konsulent for små og større firmaer som fx Fregatten Jylland.

inar – Seminar - Seminar – Seminar - Seminar

Solceller som hver mands eje

Af Jane Kruse, Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi

“Er solceller overhovedet realistisk til bæredygtig el-produktion?” Har mange mennesker spurgt os om på Folkecenteret. To projekter, som i juni 2010 blev gennemført på centret, viser, at solceller kan blive hver mands eje.

Efter indhentning af tilbud hos 8 danske leverandører af en installationspakke bestående af solceller, kabler, beslag til montering på taget og en inverterer, blev det klart, at tilbagebetalingstiden ikke længere er 25 år, men 9,5 år.

Det tager højst et par dage at installere anlægget og tilslutte det til el-nettet. Den gamle el-måler skal måske udskiftes til en måler, der kan køre begge veje. Det kommer jeres forsyningsselskab og gør uden beregning. Herefter kan husejeren lave sin egen strøm de næste 25 år eller mere. Solceller er holdbare og kræver ingen vedligeholdelse.

Mange fordele

Det er vigtigt at udføre energirenovering i sin bolig. Huset vil få en værdistigning. En husejer kan faktisk ikke gøre noget mere fornuftigt end at montere solceller på sit tag. Taget skal være sydvendt og gerne med en hældning på taget fra 30 til 50 grader. Hvis taget hælder mindre kan man sætte solcellerne på et stativ. Tilmed er momsens inkluderet i prisen, men man skal levere et bidrag til opsætningen. Dersom man lader sin tømrermester lægge solcellepanelerne op på taget, skal der lægges 10 til 15 timers arbejde oven i prisen.

Folkecenterets nye solceller

I juni i år blev der på Folkecenteret op-

stillet to anlæg, der hver laver 3.500 til 4.000 kWh pr. år. Altså svarende til elforbruget hos en gennemsnitlig dansk familie. Det ene anlæg er tyndfilmstypen, som fylder lidt mere på taget end det andet anlæg, som er monokrystalinske solceller. Men de yder og koster stort set det samme.

På www.folkecenter.net under solceller står de 11 forhandlere, hvorfra Folkecenter indhentede tilbud til de to 4 kWp anlæg. Ligeledes kan man på solcelle siden beregne hvad besparelse et opsat solcelleanlæg vil betyde for den enkelte husejer.

Loven om baglæns kørende elmåler

Lovgivningen baner også vej for solceller, så alle kan være med. Den 4. juni 2010 vedtog Folketinget nettoafregningsprincippet; det betyder, at elmåleren kan løbe baglæns, når solcellerne producerer mere end forbruget. I praksis betyder det, at hver kilowatttime fra solcellerne har en værdi svarende til købsprisen for el, altså næsten 2 kroner. Dermed bliver el regningen 0 kroner.

Som privat forbruger og offentlige bygninger kan man i Danmark benytte nettomålingsordningen. Det betyder at når man producerer mere strøm end man bruger, kan den producerede strøm “lagres” på nettet (elmåleren løber baglæns) og det lagrede strøm henter man så tilbage når der ikke er sol, typisk om

natten og vinteren.

Hvis man har designet sit solcelleanlæg til at producere lige så mange kWh som man bruger på et år, så vil elmåleren vise det samme hvert år den 1/1. For at have retten til at elmåleren kan løber begge veje må solcelle anlægget højst være 6 kWp.

De blir efterhånden billigere

Man kan spørge “Vil solceller så blive endnu billigere?” Svaret er: Ja sikkert. Globalt kommer solcelleindustrien i år til at sælge for 300 milliarder kroner, så det er moderne storindustri. Men efter spørgslen overstiger konstant produktionen, og så sker de store prisfald ikke. Alligevel må vi regne med, at solceller efterhånden vil komme ned i pris som andre massefremstillede produkter fra elektronikindustrien.

Nettilsluttede solcelleanlæg på Folkecenteret sat op juni 2010

Teknologi	Tyndfilm - CIS	Monokrystalinsk
Kapacitet	3,84kWp	3,7kWp
Udregnet årlig produktion	3.405 kWh	3.281 kWh
Antal paneler	48 stk	20 stk
Solpanel type	Schüco SPV 80-TF 80 W	Himin HG185S
Solpanel effektivitet	10,1%	14,5%
Fabrikations land	Tyskland	Kina
Solpanel størrelse	120 x 61 cm	158 x 81 cm
Solcelleanlæg areal	38m ²	25,6m ²
Pris inkl. moms.	90.000,- DKK	110.000,- DKK

De to anlæg, der blev monteret sidste forår laver hver ca. 3.500 til 4.000 kwh pr. år.

Prisen var mellem 90 og 110.000 kr, og Folkecenteret påstår at tilbagebetalingstiden ligger i øjeblikket på 9½ år. Så er der ellers gratis strøm for resten.

Foto: Jane Kruse

Begejstring, krise og begejstring igen

af Frands Frydendal

Et kærlighedsforhold er en kollektiv bevægelse for to personer, skrev sociologen Francesco Alberoni. Jeg fortsætter, at så er en kollektiv bevægelse også et kærlighedsforhold for mange personer. Jeg vil med hans og psykiateren Jürg Willi's forelskelsesteorier vise, hvordan man kan forstå kriserne i et fællesskab og gennem nye processer støtte en sund og stærk følelsesmæssig udvikling.

Det store kollektiv svarer begejstringen til forelskelsen i parforholdet. Respekt, ansvarlighed og tillid kendetegner de perioder af modnet kærlighed, som begejstring og forelskelsen afløses af i heldige tilfælde. Når Alberoni's beskrivelse overføres til kollektiver, ser faserne om trent sådan ud:

Begejstringsfasen

Denne fase er domineret af håb, baseret på fantasier og visioner om et fælles mål. Man antager, at alle vil det samme, og man ser i denne fase let bort fra, at forskelle kan vælte læsset. Tilliden er blind som en kattekillling. "Naiv" betyder nyfødt.

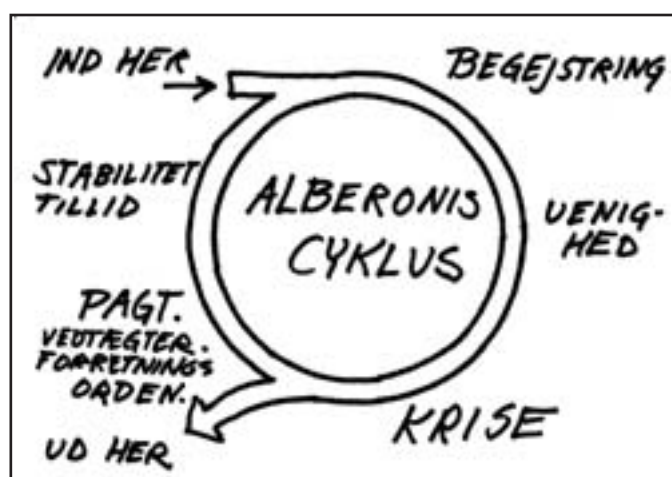
Krise

Senere viser realiteterne sig med forskelle, uenigheder og konflikter. Begejstringen kommer i krise. Stemningen fordufter, enhedsfølelsen svækkes og afløses af splittende frygt.

Pagten

I en *forhandling*, som er mere eller mindre formaliseret, bliver forskellene afklaret og afgrænset. Man *del*er tid og rum sådan, at opgaver og ansvar fordeles og de livsområder man var uenige om, får hver deres veldefinerede udfoldelsesmuligheder. I foreningen svarer pagten til roller og spilleregler, politikker, vedtægter, forretningsorden etc.

Modnet forhold. Hvis pagten er god, klinger krisens negative følelser af. Ved at respektere pagtens grænser udvises ansvarlighed og tilliden vokser til gengæld. Denne tillid er ikke blind for forskelle, forsigtighed og forholdsregler.

Genbegejstring

Når tilliden bundfældes og frygten fordufter, opstår atter plads til visioner og fantasier. Så pibler begejstringen og energien frem igen for en tid. Jo bedre pagt, jo længere tid.

Og så begynder det hele forfra, men på et lidt dybere plan

Denne cyklus er det naturlige forløb, når man er heldig eller dygtig. Hvis forhandlingen ikke giver en god pagt, giver krisen svækkelse og måske brud. Jo bedre man er til at *forhandle*, når der er krise, jo bedre kan man holde Alberoni's cyklus i gang.

At genkende hinanden

Jürg Willi forklarer, hvordan parterne i et kærlighedsforhold "genkender" hinanden. De har en bestemt type *konflikt* tilfælles. Udover visionen, som måske er ny, har de også den meget ældre baggrund, visionen er reaktion på. Derfor kan parterne føle, at de har kendt hinanden længe, og de kan let alliere sig for at udleve kontrasten i den type liv, de er fælles om. Men de har alle konflik-

tens roller i sig og alle rollerens gode og dårlige sider. Derfor kan den konflikt, som er grundlaget i deres fællesskab, let blusse op som konflikt og dermed komme til at skille dem.

Det gamle og det nye

Også i et økofællesskab rummer alle individerne både den fælles vision og det gamle samfund, som visionen er en reaktion på. En krise i fællesskabet kan derfor dele fællesskabet netop i den brudlinie; f. eks. mellem en gruppe som

positivt set er "de visionære" mod "de realistiske", eller negativt set "de frelste" mod "de ordinære"; men alle fælles, indre modsætninger kan virke sådan.

Vores behov for fællesskab er for det meste så stort, at vi tager hvad vi kan få

I vores egen indre konflikt kan vi altså alliere os både på basis af visionen, og på basis af det, som den var en reaktion imod. Den følelsesmæssige fællesnævner kan gerne skifte, bare vi er fælles med nogen om det. I arbejdet med at opbygge et stabilt fællesskab er det altså meget vigtigt, at vi ruster os mod at de samfundsroller vi vil lægge bag os, overrumpler os når den fælles vision engang imellem bliver usikker. Risikoen er stor, hvis vi bevarer de samfundsroller, som rollerne hører til i.

Forhandling

Med baggrund i Alberoni og Willi anbefaler jeg, at især konflikt- og krisehåndteringen i et økosamfund fra starten sigter mod det særlige samspil, som hedder *for-*

handling. Det er anderledes end traditionen, for den er *uforsøntlig*: "Må den bedste mand vinde" og "Kæmp for alt hvad du har kært" - til en af parterne træder ud.

De traditionelle processer søger vindere og tabere og er altså *kampe*: Valgkampe, retssager, diskussioner og skænderier om at have ret, trusler om sanktioner og konkurrencer.

En økosamfundsideologi, som i yderste konsekvens skal kunne få global tilslutning, må nødvendigvis sigte imod at "vi alle skal kunne være her," og det må fremgå af de processer, som skal afvikle konflikterne.

Traditionelt demokrati vil favorisere beslutninger som dem, der tages ved tilsvarende processer i det konventionelle samfund, og derved kan hver krise i fællesskabet skubbe økosamfundet længere og længere bort fra visionerne og tilbage, hvor det kom fra.

Nye processer a la holakrati

I økosamfunds forberedelsesfaser og opdateringsfaser bør man derfor søge inspiration i nye *organisationsformer* som f. eks. Sociokrati og dets vistnok nyeste aflægger, på engelsk "holacracy", som jeg vil tillade mig at oversætte til "holakrati".

I holakratiet skelner man mellem forskellige typer spørgsmål, om hvilke man tager beslutninger i forskellige typer processer. Der er f. eks. de *operationelle* spørgsmål, som "Hvordan løser vi en bestemt opgave" og så er der de *styre-mæssige* spørgsmål: "Hvordan vil vi arbejde sammen her?"

IDM-process

Den sidste type spørgsmål retter sig mod de forhold, som giver spændinger eller magtkampe i organisationen. Til dem bruger holakratiet den såkaldte "IDM-process". Det er en meget metodisk undersøgelsesdialog, som udmunder i konsensus. Processen afklarer roller, myndighed, ansvar og spilleregler, og dens forløb og resultat svarer til Alberonis forhandling frem mod en pagt: Etablering af klarhed og tryghed, så tilliden atter kan vokse.

Både i holakratiet og i kærlighedsforholdet må grænserne løbende rettes, så snart der opstår spændinger eller krise i forholdet. I en traditionel forening derimod har man typisk trælse diskussioner om vedtægterne en fast tid om året, og ofte løser de ikke noget. Det opfylder langt fra menneskers følelses-

mæssige behov: Selv en stor personlig, følelsesmæssig krise varer maksimalt ca. 8 uger. Inden da skal man have en nyorientering, ellers begynder opgivelser og kynismen at sætte ind. I holakratiet er arbejdsgrupper fladt organiseret, og alle har de deres eget selvstyre, hvori de kan bruge IDM-processen, hver gang spændinger gør det aktuelt.

Holakratiet er blot et enkelt eksempel på, hvordan man kan – og vi må – skabe organisationer, som kan tilpasse sig, ikke en gang om året, men hele tiden, i trit med begivenhedernes udfordringer, så modsætningerne i gruppen og individerne hele tiden sættes i tilpas afstand til at give tryghed, og i tilpas nærhed til at give kontakt og dynamik. Ved hver konflikt skal det ske med sikker metode, elegance og et minimum af tid og energi, så begejstringen kan vokse frem igen, før det er for sent.

Frands Frydendal

Se evt: www.holacracy.org

Et nyt halmhus til indlogering af kursister, kommet så vidt på to byggeworkshops på i alt 8 dage. Foto: Frands Frydendal

Christiania og Thylejren under pres de kommende måneder!

Af Troels Dilling-Hansen

Christianias anke til højesteret vil blive behandlet i februar-marts 2011, hvorefter der vil blive afsagt dom. Thy-lejren kæmper imod et nyt vindmølle-testcenter.

.....

Advokat Rolf Gregersen, der repræsenterer 14 af de christianitter, der har kæmpet for at bevare fristadens brugsret over området, har sammen med sine kolleger Knud Foldschack og Tyge Trier ført sagen i landsretten.

"Det er positivt, at landsretten er gået så dybt ind i sagen. Det er et godt udgangspunkt inden sagen skal op i højesteret«, siger Rolf Gregersen. Efter hans vurdering åbner dommen for fortolkningsmuligheder, der kan ændre udfaldet til fristadens fordel. Dette siges under henvisning til de mange aftaler, der gennem tidene er indgået med christianitterne om brugen af fristadens område.

Uopsigelighed

Et andet af de store spørgsmål er, hvorvidt beboerne er blevet lovet en uopsigelighed i anvendelsen af området.

Christianitterne har jo haft en forventning om at kunne fortsætte i fristaden i kraft af de løfter og dokumenter, der i årenes løb har lagt op til en videreførelse af fristaden.

Hævd

Det samme gælder spørgsmålet om,

hvorvidt fristadens beboere har vundet hævd på at benytte kaserneområdet til fristad - et synspunkt, landsretten har afvist. Retten har valgt en fortolkning. Christianias advokater kan argumentere for det modsatte.

20 år er gået

Man kan også pege på den langmodighed, staten har mødt fristaden med. Blandt andet fastslog en højesteretsdom, at området kunne ryddes - hvorefter der ikke blev gjort noget i over 20 år.

Heri er Landsretten enig i, at "det er et særpræget forløb med en tolereret tilstedeværelse«

Advokaterne agter at bruge den omstændighed som et argument for, at fristadens beboere i det mindste skal have et betydeligt længere varsel inden staten går i gang med at normalisere forholdene på området.

Normaliseringen er et centralt emne

"Christiania kan ikke forvalte sig selv: I løbet af få år er det bebyggede areal vokset med 16 procent. Derfor er en

ny ordning nødvendig, hvis Christiania skal normalises." Sådan lød argumentationen, da VK-regeringen forberedte den lov, som siden 2004 har reguleret området. Så mange som 130 sager om 'ulovligt byggeri' vakte stort postyr og var - foruden hashhandlen, som betragtes som et politianliggende - med til at bære Christianialoven hurtigt gennem Folketinget.

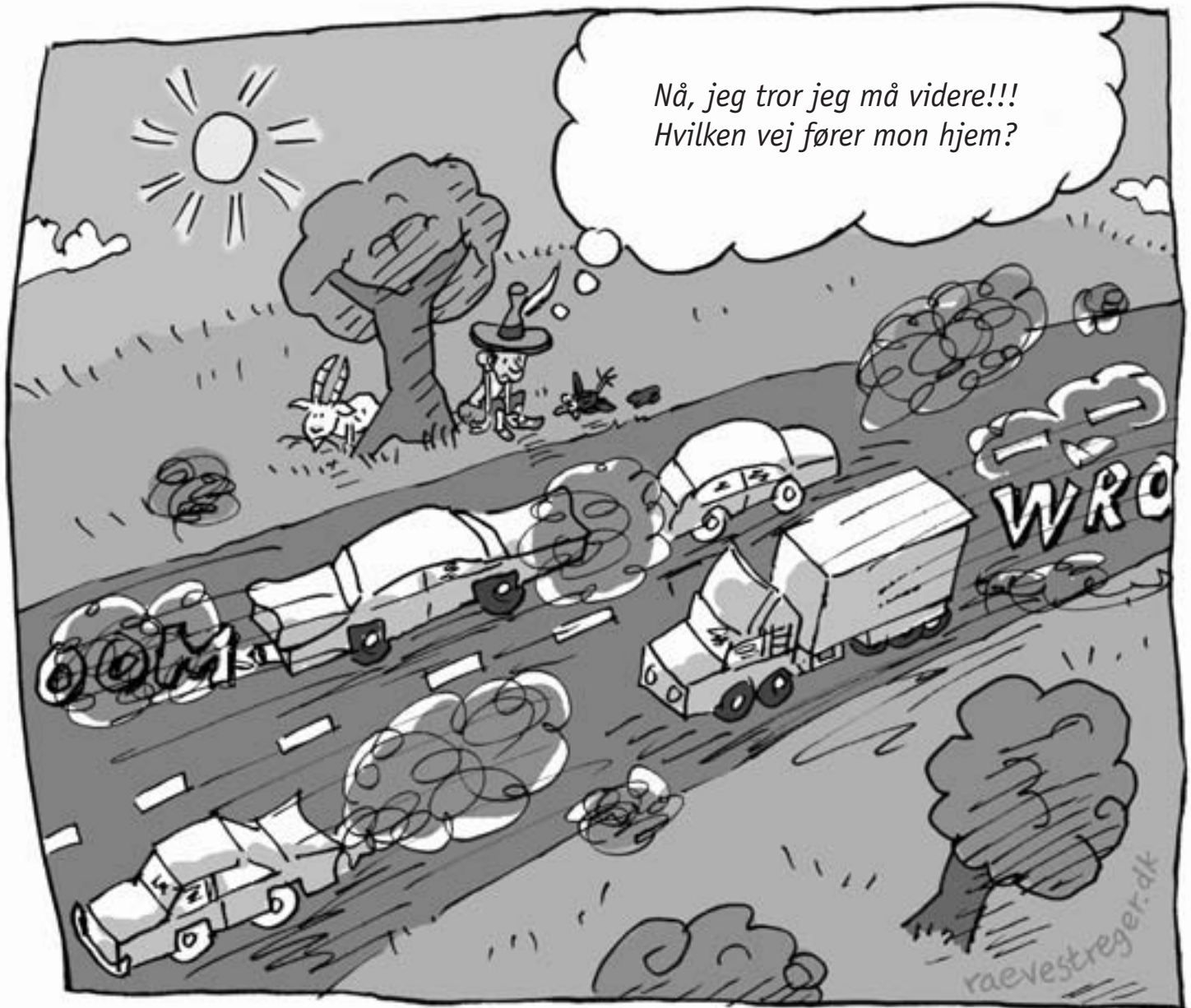
Efter mere end syv år har Slots- og Ejendomsstyrelsen (SES) nu i slutningen af oktober 2010 færdigbehandlet de 130 sager. Kun 13 af sagerne har ført til påbud. Det skriver Dagbladet Information.

Håbet

Så der er lagt op til en knivskarp debat mellem advokater. Man kan så håbe på, at man både for Christianias og Københavnernes og vores alles skyld giver en tilladelse til dette enestående åndehul i storbyernes verden. At Christiania modsat måske kunne iværksætte en mere åben og venlig atmosfære i indgangen til staden og til dette fælles og frie folkeejede, det er en anden sag.

Christiania Bikes
- Winner of The Danish Classic Design Prize 2010

Thylejren og testcenter

I den seneste tid har der været megen uro om det kommende testcenter, som foreløbig er udlagt til Østerild Klitplantage. Problemet er at centeret ikke kan overholde lovens støjgrænser, hvis ikke man eksproprierer nogle gamle møller, som står tæt på Thylejren. Miljøminister er allerede ved at forberede en ny lov, som vil imødekomme denne ekspropriering af de gamle møller.

Største bekymring

Det løser imidlertid kun en lille del af problemet ved denne pladsring. Den altovervejende bekymring i vide kredse handler om at dette "verdens største industrielle testcenter for havvindmøller indebærer at der skal fældes 15 kvadratkilometer skov og samlet set skal 30 kvadratkilometer skov, klithede, vådområder og eng inddrages til industrianlægget.

Vindmøllerne bliver 250 m høje og kan ses i en radius af 55 km. Området der af samme miljøministerium er udpe-

get til Naturkanon 2009 ligger imellem Nationalpark Thy og Nordeuropas største ynglepladser for trækfugle.

Alternativer

Det groteske er, at der sikkert er mange alternative muligheder. Et eksempel på det er at energiselskaber, elproducenter og vindmøllelaug fra de fem byer, København, Århus, Kalundborg, Sønderborg og Bornholm har lagt en plan, som går ud på at stille 200 vindmøller op nær kysterne. Planen er netop blevet præsenteret for Folketingets Energipolitiske Udvalg.

De op til 170 meter høje møller skal ifølge planen stilles op helt ind til én kilometer fra kysten.

»Det giver 12.000 arbejdspladser, og det bringer Danmark tæt på målet om 30 procent vedvarende energi i 2020,« siger direktør Lars Therkildsen fra Københavns Energi til Berlingske Tidende.

Både Klimaminister Lykke Friis (V), de Konservative og SF er positive overfor idéen.

Lille Vestas

Endelig kan man jo stille kraftigt spørgsmålstegn ved om der egentlig burde tages hensyn til vores egen lille Vestas, som netop udviklede sig til en førende vindmølleligant pga. dansk statsstøtte i 90'erne. Nu stillede de så klare krav om et testcenter og i samme åndedrag har de lige fyret 2000 medarbejdere i Danmark med begrundelse om manglende overskud.

Det er lige præcis her, kæden springer af. For det kan jo ikke passe, at Vestas' overlevelse står og falder med, om tre mindre fabrikker i Danmark skal lukke eller ej. Det er galimatias at tænke i de baner. Vi taler om en virksomhed med milliardoverskud, en virksomhed, der er førende på det globale plan. Havde det ikke været rimeligt at udvise bare en smule samfundsansvar, at erkende sit nationale tilhørsforhold og bevare den produktion og forskning i Danmark?

Mit liv i Thylejren - 1975-1984

Af Michael Perlmutter og Troels Dilling-Hansen

Anmeldelse af den første bog nogensinde skrevet af en tidligere beboer i Thylejren, som udkom i 2009 på Jordhulens Forlag. Dette er Michael Perlmutters personlige beretning om det smukke, alternative og anarkistiske sted, dets mennesker og den ånd, der skabte en dagligdag i skarp kontrast til det topstyrede og teknokratiske samfund udenfor.

Bogens 394 sider indeholder ca. 500 pragtfulde billeder, hans breve til sine forældre, hans læserbreve og andet arkivmateriale.

Fra blågjalde-nætter, over sommerfester med skrig og skrål til detaljerede beretninger fra hans intime møder med diverse kvinder – i og udenfor hans selvbyggerhus Troldhatten, som også var scene for hans beværtning "te-huset".

Michael er meget direkte i hans fortællestil, og lægger ikke fingrene imellem. Nogle ville kalde tonen stødende, andre svulmende.

Men man kan ikke komme udenom, at dette måske er det første store bidrag fra et af Hippiekulturens flagskibe Han blander erotik med beretninger om interne uenigheder. Bogen forbeholder sig dog ikke retten til sandheden, men blot til Michaels sandhed.

På den måde er det en modig bog, om end Michael jo ikke sætter sin potens under en skæppe. En sjov, spændende og anderledes bog om en hippie-kultur i det nordjyske.

Uddrag fra indledningen

"Hvis kærligheden er en illusion, så til helvede med virkeligheden." Elsa Gress

"I en tid med universelt bedrag - er det en revolutionær handling at sige sandheden." George Orwell

"Forskellen på menneskelig stupiditet og genialitet er, at genialiteten har sine be-

grænsninger." Albert Einstein

I 1975 fik jeg omkring 350 kroner i socialhjælp per uge, og de betalte også husleje, elektricitet og varme i min lejlighed på Ålekistevej 112 A, i København. Hvis jeg ikke stemplede, - dengang hver uge, - ja så fik jeg ingen penge. I begyndelsen tog jeg tilbage når jeg ikke havde flere.

Det var i den periode at Ekstrabladet begyndte at skrive om de "sociale

en god ide, så er det jo jer der kender bistandsloven og alle paragrafferne og så kan I vel også finde en løsning!

Den var de 9 måneder om at finde, og jeg blev kaldt did, og havde fået bevilget 3.000 kroner og valget mellem erhvervskørekort til bus, taxi og lastbil eller at komme på højskole. Det lød jo spændende så jeg valgte højskolen, hvor jeg vidste at der dengang som nu var mange piger på holdene.

Desværre kunne de ikke finde en der ville tage mig, fordi højskolerne havde en politik om, at kun en vis procentdel af eleverne måtte bestå af sociale klienter henvist fra socialkontorerne.

Derfor måtte jeg så vælge erhvervskørekortet.

Det fik jeg i 1976 og det har jeg også været glad for. Jeg fandt en vognmand hos Taxamotor på Frederiksberg i København og begyndte som chauffør i slutningen af oktober. Efter to måneder, i begyndelsen af januar, kunne jeg ta' tilbage til Thy med en god slat penge til at

indsætte på min lokale bankkonto i Frøstrup.

I de første år omkring 10.000 kroner og senere 20.000. For dem kunne jeg så leve et godt liv i 10 måneder og passe min lille hytte, have og familie, i en roligere rytme, der passede mig meget bedre end rotteræset i det gamle samfund.

Sådan begynder Michael Perlmutter sin meget personlige beretning om sit liv i Thylejren.

Bogen kan bestilles hos de fleste boghandlere, eller på nettet og www.skriveforlaget.dk

nassere" og hvor meget dette kostede samfundet. Derfor besluttede jeg efter nogen overvejelse en dag at køre ud til socialkontoret i Valby, for at tage en snak med henvisning til skrivelserne i pressen.

Jeg sagde til dem, at hvis de gav mig 1.000 kroner på én gang, så kunne jeg ta' et erhvervskørekort og blive uafhængig af dem.

Ja hr. Perlmutter, sagde en fuldmægtig til mig, det er meget godt, men det er imod lovgivningen så det må vi ikke!

Jeg svarede så: Hvor der er vilje er der vej, og hvis du virkelig synes at det er

Dansk Cykelkultur til COP16

Af Troels Dilling-Hansen

KarmaKanonen er taget til Cop16 i Mexico for at inspirere til en cyklende grøn revolution.

.....

Under COP15 i København 2009, havde vi utrolig stor succes med at deltage i diverse aktiviteter hvor vi promoverede Cykelkultur og Grøn Teknologi.

Vi arbejdede sammen forskellige Agenda21 baserede arrangementer, Klimabundmødet på Christiania og Vartov ved Københavns Rådhusplads.

En af vores helt store succeser er at fremvise en unikt bygget Christiania Ladcykel kaldet KarmaKanonen. KarmaKanonen er et CO2 neutralt PA musikanlæg som via solceller og pedalkraft genererer strøm. Yderligere er det unikt dekoreret og bidrager helt dynamisk til debatten samt virkeliggørelse af grøn teknologi på cykler.

Da vi havde og har haft utrolig stor succes under og siden COP15 har vi bl.a. fået rettet henvendelse om vi vil deltage til det næste COP16 i Cancun, Mexico. Samt til Klimaforum10, den tilsvarende pendant af Klimaforum09, der blev afholdt i DGI Byen under COP15. Klimaforum10 afholdes i samme periode som COP16 syd for Cancun i Puerto Morelos.

Siden Cop15 har vi arbejdet med Kulturministeriet, Roskilde Festival, co2 E Race, Mr. Green og sidst men ikke mindst var vi også repræsenteret ved Velo City Global Bicycle Conference i Øksnehallen i slut juni 2010 – hvor vores systemer og generelt den danske opfindsomhed ved at bruge cykler som basis for forskellige funktioner vakte stor interesse og glæde – blandt især de udenlandske gæster.

Med netop denne baggrund vil vi derfor rigtig gerne deltage med vores koncept om at sprede Dansk Cykelkultur og Grøn Teknologi / Tankegang til de mexicanske klimaforhandlinger og lokalbefolkning.

Sidst men ikke mindst har vi gennem flere arrangementer udviklet et samarbejde med Dansk Cyklist Forbund, som støtter os fuldt ud og

også selv gerne vil stille med to personer fra deres organisation. Tænkt i forhold til at støtte holdet med cykel mekanikere og designere, som kan bruges både til vores rejse samt støtte de lokale samfund, byer og events vi kommer til i forhold til inspiration til udbygning eller reparation af cykler.

Herunder har vi også et samarbejde med Christiania Bikes, som er villige til at låne os modeller som vi kan tage med til COP16. Udover dette er en af de modeller vi har med monteret med en el motor og det er på sådan en cykel vi vil bygge vores portable lydssystem med fuldstændig de samme funktioner og grønne fordele som ved KarmaKanonen. Alt i alt er vi en god og solid gruppe af entusiaster fra Danmark, med god baggrund i det klimamæssige miljø som gerne vil stille os frivilligt til rådighed til at repræsentere samt fremvise et positivt og dynamisk engagement og billede af Dansk Kultur ved at fokusere på cykler samt grøn teknologi og tankegang samt de organisationer osv. vi samarbejder med og støtter os ved Klimatopmødet i Mexico. Vi rejser med vores gode humør, gode bag-

grund og netværk samt ikke mindst cykler fra Danmark rundt i Mexico.

Gruppen af Danske Cykelentusiaster

Allan Gram, Projektleder, (1982), Martha Velazquez Keller, Lokal Projektleder og professionel fotograf, Mexicansk (1955), Christoffer Lux (1976) & Anders Rosenqvist (1984),

www.karmakanonen.dk

Karmakanonen er en forening med det formål at fungere som en dynamisk bidrager til konferencer, borgermøder, kampagner, skoler og andre aktiviteter hvor der kræves lyd. KarmaKanonen tilbyder formidling og foredrag for alle aldre, hvor vi ved hjælp af vores mobile systemer afholder aktiviteter, der har til formål at inspirere alle til at tænke i grønne løsninger. KarmaKanonen har desuden hjulpet med at fremstille og bygge yderligere mobile løsninger på cykler for offentlige instanser såsom Østerbrokanonen, Vesterbrokanonen og sidst men ikke mindst Mobilien.

Se nyeste på www.facebook.com/pages/Karmakanonen/334107635343

Academic turns city in

af María Cristina Cabal

I relation til politik-udviklingen i LØS, har jeg lyst til at bringe denne spændende artikel om en borg 2004, mere eller mindre forvandlede atmosfæren i en storby med stor kriminalitet og korrupsion. Han utraditionelle metoder for at nå ud til almindelige mennesker og vores adfærd. Senest har han opsti

.....

Antanas Mockus had just resigned from the top job of Colombian National University. A mathematician and philosopher, Mockus looked around for another big challenge and found it: to be in charge of, as he describes it, "a 6.5 million person classroom."

Mockus, who had no political experience, ran for mayor of Bogotá; he was successful mainly because people in Colombia's capital city saw him as an honest guy. With an educator's inventiveness, Mockus turned Bogotá into a social experiment just as the city was choked with violence, lawless traffic, corruption, and gangs of street children who mugged and stole. It was a city perceived by some to be on the verge of chaos.

People were desperate for a change, for a moral leader of some sort. The eccentric Mockus, who communicates through symbols, humor, and metaphors, filled the role. When many hated the disordered and disorderly city of Bogotá, he wore a Superman costume and acted as a superhero called "Supercitizen." People laughed at Mockus' antics, but the laughter began to break the ice of their extreme skepticism.

Mockus, who finished his second term as mayor this past January, recently came to Harvard for two weeks as a visiting fellow at the Kennedy School's Institute of Politics to share lessons about civic engagement with students and faculty.

"We found Mayor Mockus' presentation intensely interesting," said Adams Professor Jane Mansbridge of the Kennedy School, who invited Mockus to speak in her "Democracy From Theory to Practice" class. "Our reading had focused on the standard material incentive-based systems for reducing corruption. He focused on changing hearts and minds - not through preaching but through artistically creative strategies that employed the power of individual and community disapproval. He also spoke openly, with a lovely partial self-mockery, of his own failings, not suggesting that he was

more moral than anyone else. His presentation made it clear that the most effective campaigns combine material incentives with normative change and participatory stakeholding. He is a most engaging, almost pixieish math professor, not a stuffy 'mayor' at all. The students were enchanted, as was I."

A theatrical teacher

The slim, bearded, 51-year-old former

mayor explained himself thus: "What really moves me to do things that other people consider original is my passion to teach." He has long been known for theatrical displays to gain people's attention and, then, to make them think. Mockus, the only son of a Lithuanian artist, burst onto the Colombian political scene in 1993 when, faced with a rowdy auditorium of the school of arts' students, he dropped his pants and mooned

to a social experiment

llo, Hentet fra nettet

mester i Bogota i Colombia, Antanas Mockus, som i to perioder fra 1995-1997 og så igen fra 2000-2001 kom fra det intellektuelle miljø, men allierede sig med kunstnere og teaterfolk og brugte helt nyt til at vinde præsidentposten for det Grønne Parti

.....

them to gain quiet. The gesture, he said at the time, should be understood "as a part of the resources which an artist can use." He resigned as rector, the top job of Colombian National University, and soon decided to run for mayor.

The fact that he was seen as an unusual leader gave the new mayor the opportunity to try extraordinary things, such as hiring 420 mimes to control traffic in Bogotá's chaotic and dange-

rous streets. He launched a "Night for Women" and asked the city's men to stay home in the evening and care for the children; 700,000 women went out on the first of three nights that Mockus dedicated to them.

When there was a water shortage, Mockus appeared on TV programs taking a shower and turning off the water as he soaped, asking his fellow citizens to do the same. In just two months people

were using 14 percent less water, a savings that increased when people realized how much money they were also saving because of economic incentives approved by Mockus; water use is now 40 percent less than before the shortage.

"The distribution of knowledge is the key contemporary task," Mockus said. "Knowledge empowers people. If people know the rules, and are sensitized by art, humor, and creativity, they are much more likely to accept change."

Mockus taught vivid lessons with these tools. One time, he asked citizens to put their power to use with 350,000 "thumbs-up" and "thumbs-down" cards that his office distributed to the populace. The cards were meant to approve or disapprove of other citizens' behavior; it was a device that many people actively - and peacefully - used in the streets.

He also asked people to pay 10 percent extra in voluntary taxes. To the surprise of many, 63,000 people voluntarily paid the extra taxes. A dramatic indicator of the shift in the attitude of "Bogotanos" during Mockus' tenure is that, in 2002, the city collected more than three times the revenues it had garnered in 1990.

Another Mockus inspiration was to ask people to call his office if they found a kind and honest taxi driver; 150 people called and the mayor organized a meeting with all those good taxi drivers, who advised him about how to improve the behavior of mean taxi drivers. The good taxi drivers were named "Knights of the Zebra," a club supported by the mayor's office.

Antanas Mockus under sin kampagne for at blive præsident. Han stillede op som de grønnes kandidat i 2010, men blev ikke valgt

Foto: Nettet

Yet Mockus doesn't like to be called a leader. "There is a tendency to be dependent on individual leaders," he said. "To me, it is important to develop collective leadership. I don't like to get credit for all that we achieved. Millions of people contributed to the results that we achieved ... I like more egalitarian relationships. I especially like to orient people to learn."

Taking a moral stand

Still, there were times when Mockus felt he needed to impose his will, such as when he launched the "Carrot Law," demanding that every bar and entertainment place close at 1 a.m. with the goal of diminishing drinking and violence.

Most important to Mockus was his campaign about the importance and sacredness of life. "In a society where human life has lost value," he said, "there cannot be another priority than re-establishing respect for life as the main right and duty of citizens." Mockus sees the reduction of homicides from 80 per 100,000 inhabitants in 1993 to 22 per 100,000 inhabitants in 2003 as a major achievement, noting also that traffic fatalities dropped by more than half in the same time period, from an average of 1,300 per year to about 600. Contributing to this success was the mayor's inspired decision to paint stars on the spots where pedestrians (1,500 of them) had been killed in traffic accidents.

"Saving a single life justifies the effort," Mockus said.

The former mayor had to address many fronts simultaneously. In his struggle against corruption, he closed down the transit police because many of those 2,000 members were notoriously bribable.

Mockus was a constant presence in the media, promoting his civic campaigns. "My messages about the im-

TV. Mimere blev ansat ved færdselsvæsenet og så blev der festet på kvindenatten.
Foto: Nettet

portance of protecting children from being burned with fireworks, protecting children from domestic violence, and the sacredness of life reached many, including the children," he said.

Once the mother of a 3-year-old girl called his office to say that meeting Mockus was her daughter's only birthday wish.

But the meeting also revealed, said Mockus, that Colombian society has a long way to go. During the visit, the mother told him: "When I am going to hit her, she runs to the telephone and says that she is going to call Mockus. She doesn't even know how to dial a number, but obviously she thinks that you would protect her." Mockus, who has two daughters himself, was shocked at the woman's nonchalance about striking her daughter.

At Colombian National University, pointed out to Mockus that in Bogotá women were afraid to go out at night. "At that time, we were also looking for what would be the best image of a safe city, and I realized that if you see streets with many women you feel safer," Mockus explained.

So he asked men to stay home and suggested that both sexes should take advantage of the "Night for Women" to reflect on women's role in society. About 700,000 women went out, flocking to free, open-air concerts. They flooded into bars that offered women-only drink specials and strolled down a central boulevard that had been converted into a pedestrian zone. To avoid legal challenges, the mayor stated that the men's curfew was strictly voluntary. Men who simply couldn't bear to stay indoors during the six-hour restriction were asked to carry self-styled "safe conduct" passes. About 200,000 men went out that night, some of them angrily calling Mockus a "clown" in TV interviews.

But most men graciously embraced Mockus' campaign. In the lower-middle-class neighborhood of San Cristobal, women marched through the streets to celebrate their night. When they saw a man staying at home, carrying a baby, or taking care of children, the women

Women's night and mimes

There is almost always a civics lesson behind Mockus' antics. Florence Thomas, a feminist and a profes-

stopped and applauded. That night the police commander was a woman, and 1,500 women police were in charge of Bogotá's security.

Another innovative idea was to use mimes to improve both traffic and citizens' behavior. Initially 20 professional mimes shadowed pedestrians who didn't follow crossing rules: A pedestrian running across the road would be tracked by a mime who mocked his every move. Mimes also poked fun at reckless drivers. The program was so popular that another 400 people were trained as mimes. "It was a pacifist counterweight," Mockus said. "With neither words nor weapons, the mimes were doubly unarmed. My goal was to show the importance of cultural regulations."

A bigger classroom?

Mockus noted that his administrations were enlightened by academic concepts, including the work of Nobel Prize-winning economist Douglass North, who has investigated the tension between formal and informal rules and how economic development is restrained when those rules clash; and Jürgen Habermas' work on how dialogue creates social capital. Mockus also mentions Socrates, who said that if people understood well, they probably would not act in the wrong way.

Luis Eduardo Garzón, the new mayor of Bogotá, is the first leftist who has been in charge of the second-most important political position in Colombia. Said Mockus, "His election expresses a consensus around the importance of addressing social issues. Garzón has the challenge of opening space to new political forces in a country that has been dominated by a 'bipartidismo bobo' (dumb two-party system)."

Mockus - a sterling exemplar of the current vogue in Latin America for "anti-politicians" - says that transforming Bogotá's people and their sense of civic culture was the key to solving many of the city's problems. He is looking forward to returning to the classroom at Colombian National University after a sabbatical year. But Mockus is also considering the possibility of launching a presidential campaign - and perhaps being in charge of a 42 million student classroom.

María Cristina Caballero, a native of Bogotá, is a fellow at Harvard University's Center for Public Leadership at the John F. Kennedy School of Government has made this article.

TH. Ø. Mockus klædte sig ud som supermand kaldet "Super-borger", og det var med til at vende stemningen overfor politikerne og byens ledere, og ikke mindst selve udviklingen i byen.

Foto: Nettet

More of Mockus in Bogotá

Here are a few more innovations from Antanas Mockus' two mayoral terms:

- Mockus mobilized people to protest against violence and terrorist attacks. He invented a "vaccine against violence," asking people to draw the faces of the people who had hurt them on balloons, which they then popped. About 50,000 people participated in this campaign.
- Mockus also embraced the concept of community policing. He tried to bring the community and the police closer together through the creation of Schools of Civic Security and local security fronts. In 2003, there were about 7,000 local security fronts in Bogotá. "It is very important to understand that the Schools and Fronts respond to a civic ideal. They have nothing to do with firearms but basically promote community organization," Mockus points out.
- Voluntary disarmament days were held in December 1996 and again in 2003. Though less than 1 percent of the firearms in the city were given up, homicides fell by 26 percent, thanks in part to the attention given to the program by the media. The percentage of people who think that it is better to have firearms in order to protect themselves fell from 24.8 percent in 2001 to 10.4 percent in 2003.
- In 2003, the Mockus administration provided 1,235,000 homes with sewage service and 1,316,500 with water services. The city's provision of drinking water rose from 78.7 percent of homes in 1993 to 100 percent in 2003. The sewage service rose from 70.8 percent of homes in 1993 to 94.9 percent in 2003.
- When Mockus assumed power, many city positions were distributed according to council members' recommendations. "I stopped that, and some called me an anti-patronage fundamentalist," Mockus said. He remembers that when he handed a text explaining his goals of transparency to one key council member, the council member first smiled, but later resigned.

Nyt fra GEN-Europe

Af Troels Dilling-Hansen, klip fra GEN-europes bestyrelsesmøde-referat fra Findhorn 19.-21. november

Bestyrelsen har redefineret deres visioner og strategiske mål. Vi skal have professionaliseret vores vidensbank i økosamfundene, skabt en solid økonomisk fundament, skabe en verdensvision, forberede GEN-Afrikas komme. En del af denne omdefinering har også nødvendiggjort at Kosha trækker sig til en sekretær-rolle ved næste årsmøde, og som ny præsident er nu valgt Macaco fra Damanhur!

Present: Macaco, Capra, Toomas, Ulrike, Kosha, Deniz, Robert
Welcome, Meditation and personal sharing in the sanctuary of Findhorn.

Gen Africa

Kosha informs on her follow up of the excellence award with Marian, Ishmael, Adama. A very good work is taking place. Adama is keeping word in using the excellence award exactly as promised both for creating a well and an EDE course in Senegal. Adama has been laid off by the minister for Ecovillages, for reasons that seem to be not clean.

The Unstable ground in Africa becomes visible. Adama wants to continue working with GEN Africa. The next step is delegating more to Lua as General Secretary of the emerging network, paying her a monthly on an hourly base. For more details please see Kosha's report on GEN Africa from July 2010, as sent to the council via email 18.7.2010.

Outreach

Kosha updates on her meeting with Aili in October. Funding proposals for Africa

have been written, also in the context of traditional villages. Macaco informs about her outreach activities around GEN Africa and GEN E. There might be a perspective that Patch Adams could support our work, as he is interested in GEN-E. We could use his name/face, if we want, maybe also an interview for our website.

One important aspect of outreach is connecting with other organizations within GEN and other networks. Kosha informs of her meeting with Prasa and Jane of GEN International, indigenous villages makes GEN GENOA much more interesting to them. Kosha has been strengthening links with other networks/NGOs, like Transition town, HUB, Permaculture, also through the Learning Partnership. The latter was presented during the Bioneers conference to 250 people.

Policy making

Macaco updates on the Recognition of the law, which has reached an important milestone, since it is now presented to the Italian Parliament through the party

of the Radicals. Contemporaneously, the lawproposal is presented to the EU parliament through a left wing party. When the law will be discussed, immediate support from all levels and countries will be important.

Kosha and Aili have filed a report on GEN for the German foreign ministry, which has received a very positive answer. (see emails by Kosha of 18.10.2010)

Website/magazine

The new Website should go up in the next two weeks, on time for COP16 in Cancun. Kosha, Ulrike and Toomas have been working on the website on behalf of the council. Impressions on the new e-connection magazine are exchanged. There is much appreciation voiced and the advice to keep it shorter in future and portray more smaller Ecovillages.

Clean up

Toomas gives an update on the present situation: 1,2 mio people have cleaned their country, for 24.3.2012, a global cleanup is envisioned with 300 million people. A Balcan conference on clean ups has taken place, led by Nara.

National Networks

Deniz informs about the Turkish network meeting in October for three days, with 18-25 people. Two meetings have taken place since July of the Italian network (of 4 yearly meetings), where Macaco has reported on GEN, GEN-Africa, encountering great interest especially on GEN Africa, re-

sulting in an article on this theme in the journal Aam Terra nuova.

NextGEN

Macaco updates on her conversations with various people involved with NextGen, on the past mutually taken decision, to give the ownership of NextGen back to GEN-Europe. Elliot has given an overview over the financial situation and the allocation/proposals of Elliot of the existing 6000 £ is discussed. 2000£ had been allocated for a global governance project.

The council favours the decision to give the remaining 4000£ to the Youth meeting in Tamera. Macaco was not able to contact Amy, inspite of many attempts. The need was shared, to have a stable person, living in an ecovillage as contact person for NextGen. In May, a meeting of Youth in Damanhur interested in NextGEN and Elliot had taken place.

Process work with Ana

The entire Saturday morning, the council and staff members work with Ana on the themes of communication, collaboration, leadership, role definition, and ethics, focussing on transparency, accountability and avoiding multiplicity of roles. As a result, relationships have profited greatly as well as the efficiency of the following sessions.

Workpolicies have been formulated, to ensure accountability and avoid multiplicity of roles with important changes in the roles of the council, as Kosha moved into a staff position.

Vision, goals and priorities of GEN Europe

As an answer to the requests especially by the new council members to clarify strategic goals as guidelines for operational decisions, the council shares visions and redefines the existing goals.

List of strategic goals

- Clear, well defined organisation, good "house keeping" (legal, financial)
- Pool of experts on core GEN expertise
- Participatory democracy, deep democracy, create new organisational structures that become an inspiration to other organisations, UN etc
- Solid financial basis
- Develop world vision, defining global goals, hope and encouragement, world transition plan, abundance to everyone
- Very effective PR tools
- GEN Africa: constituting meeting in 2012 that elects officials, established legal organisation and bank account before that.
- Strengthen transversal connections amongst members along themes and national networks
- Interact with policy makers – EU, UN, sometimes others

Priorities redefined

1) We intend to strengthen GEN as a participatory organisation by:

- Ensuring transparency and accountability (A)
- Refining structures and policies that ensure the involvement of many (B)
- Encouraging collaboration and pooling of expertise on national, European and international levels
- Expanding financial basis and diversify sources of funding (A)

2) We support the emergence of GEN-Africa as an independent organisation (A)

3) We intend to strengthen outreach by:

- Focusing on interactive online tools to make GEN-solutions accessible (B)
- Providing consultancy/advocacy and educational opportunities that support policy-makers and empower civil society to actively contribute to resilience and sustainability (B)
- Spreading hope through showcasing of best practices (C)
- Invite youth (B)
- Embracing collaboration with like-minded organisation (C)

4) We further develop guidelines for the recognition of traditional and indigenous villages as ecovillages (C)

Macaco as new President

It is mutually shared that the best solution to empower Kosha in contributing her work to GEN in this moment and avoid multiplicity of roles would be a position as paid staff. Decision: Kosha moves into Staff position with 40 hours.

The council elects Macaco as new President of GEN with unanimity. Vice president: Deniz.

The intention is to pay Kosha, Ulrike and Capra as Secretaries.

Tv. Findhorn Sanctuary. Foto: Troels DH

Th. ø. Findhorn Sanctuary indenfor. Foto: TDH

Th.n.Tv. Deniz, Macaco og Troels til Klimademo 09. Foto: Ditlev Nissen

Th. n. Kosha, GEN-årsmøde 08, Foto: TDH

Familie søges til dobbelthus i økolandsby

Få muligheden for at leve det enkle liv i smukke omgivelser i Hallingelille nær Ringsted.

Vi, et par med et barn, søger en anden part at dele en 600 kvm byggegrund med i økolandsbyen Hallingelille – inkl. andel i store fællesarealer og fælleshus. Grundens pris er 975.000 kr. som så kan deles i to. Planen er at bygge et dobbelthus og på denne måde både bygge og bo billigere. Hallingelille er et rent paradys for især børnefamilier. Kontakt os for at modtage yderligere information. Kun seriøse henvendelser. Vi vil gerne have lavet en fast aftale inden årets udgang.

Kontakt: Birgitte og Jonas, mail: birgitte@etiktak.dk, tlf.: 4696 3590

Det handler om mere end penge

Økologi · Etik · Klima · Kultur · Sociale initiativer

www.merkur.dk

MERKUR
Den Almennyttige Andelskasse

Netbank · Opsparing · Lønkonto · Kassekredit · Betalingsservice · Pension · Rådgivning · Investering · Boliglån · Billån · Realkredit · Børneopsparing

Nyt netværk for et økologisk landsbysamfund

Medlemmer af Økologisk Landsforening har startet et nyt netværk for alle med drømme om at være en del af et økologisk landsbysamfund.

Her kan man via 'økoforum' mødes med ligesindede og diskutere mulighederne i et landsbysamfund med fokus på økologi, balanceret produktion og optimeret forbrug af naturressourcer.

Netværket er åbent for alle, hvad enten man ønsker at drive landbrug, drive erhverv, eller "bare" ønsker at bo i de omgivelser med fællesskab, køkkenhave, god plads og landlig idyl.

Som medlem af netværket vil du også få mulighed for at møde ligesindede ved diverse arrangementer og studiebesøg.

Se mere på: <http://www.okologi.dk/>

k

År 2010-11

a

l

e

n

d

e

r

Links til andre aktuelle kalendersider for arrangementer nær dig: eco-info.dk, eco-net.dk, www.dr.dk/friland. Bemærk også at www.ecoweb.dk er kørende igen (bl.a. med en kult-sektion på www.abaca.dk om f.eks. støt regnskoven med sex "Fuck For Forest")

29. November - 10. December

Den 16. konference efter Rio i 1992 for verdens lande til at forny FN's rammekonvention om klimaforandringer (COP: Conference of Parties) foregår i Mexico. Karmakanonen er med. Se mere på www.karmakanonen.dk og klik videre til deres facebook-side

21.-22. januar 2011 Bestyrelsesmøde

22. Januar 2011: LØS Politikudviklingsseminar

Skal LØS præge den kommende valgkamp? Skal LØS lave vlag- og netværksmøde(r) under valgkampen? Skal vi udvikle samarbejdet på tværs af andre organisationer og lokalsamfund?

Yderligere oplysninger: kontakt ditlev@losnet.dk. Seminaret er omtalt på side 18.

20.-22. maj 2011: Årsmøde i LØS, sandsynligvis på Svanholm - temaet er Kultur og leg

7.-13. Juli 2012: GEN-Europe årsmøde og Community Conference i Tamera, Portugal.

Next year's Ecovillages and Sustainable Living Conference will take place from July 7-11, 2011, in Tamera, Portugal. The GEN-Conference showcases solutions from the wider ecovillage network. The 2011 Conference will focus on education as a tool of empowerment for positive action. How can the good intentions and creativity of citizens be unleashed for positive change in our societies? What strategies does GEN have to offer for the necessary transition to resilience on a global scale?

The General Assembly of GEN Europe members is scheduled afterwards, for July 12-13 2011. There will be the possibility to apply for Grundtvig grants for the conference. We will soon send out more details. Warm regards, Capra and Ulrike

Økosamfundskurser i Europa og Indien

Sieben Linden i Tyskland byder på tre kurser hvor kursus- og rejseudgifter helt eller delvis dækkes af EU's Grundtvigprogram. Ansøgningsfristen er 14. januar.

Findhorn i Skotland: Gaia Education Design for Sustainability - Training of Trainers Incorporating Transition Towns Training 1 October - 29 October 2011

Findhorn Ecovillage, Scotland Presented by the Findhorn Foundation in partnership with Gaia Education and Global Ecovillage Network. A Training of Trainers programme based on the four core pillars of the Ecovillage Design Curriculum: the social, economic, ecological and worldview dimensions of sustainability. The curriculum draws on the experience and expertise developed in a network of some of the most successful ecovillages and community projects across the Earth.

Grundtvig, as part of their Lifelong Learning Programme will support successful candidates from all European countries (except within the UK) to participate in Design for Sustainability - Training of Trainers month long programme at the Findhorn Foundation in Scotland in 2011. Se mere på <http://www.findhorn.org/programmes/programme353.php/>

Siddhart Ecovillage i Orissa, India: Ecovillage Design Education in Siddhart Ecovillage and indigenous villages of Orissa, India, January 29 - February 27, 2011

Learn side by side with 20-30 indigenous village network leaders from all over India!!! This is a unique opportunity to visit the beauty of the rainforest and rivers of Orissa and gain insights into an indigenous way of life in which our oneness with nature has never been questioned. Only 8 places for people from the North/Europe left.

Please see at www.gaiaeducation.org - www.siddharthvillage.org - www.gen-europe.org

Contact Kosha for more information: kosha@community-conference.org

*** Fællesskabets årti ***
Politik-udviklings-seminar den 22. januar
Glimt fra Hallingelille
Karmakanonen til COP16
2 nye sekretærer i LØS - fra Svanholm og Dyssekilde
Solceller som hver mands eje
Samfundsorienteret bankvirksomhed
Økosamfund og omstillingsbevægelsen
Pres på Christiania og Thylejren den kommende tid